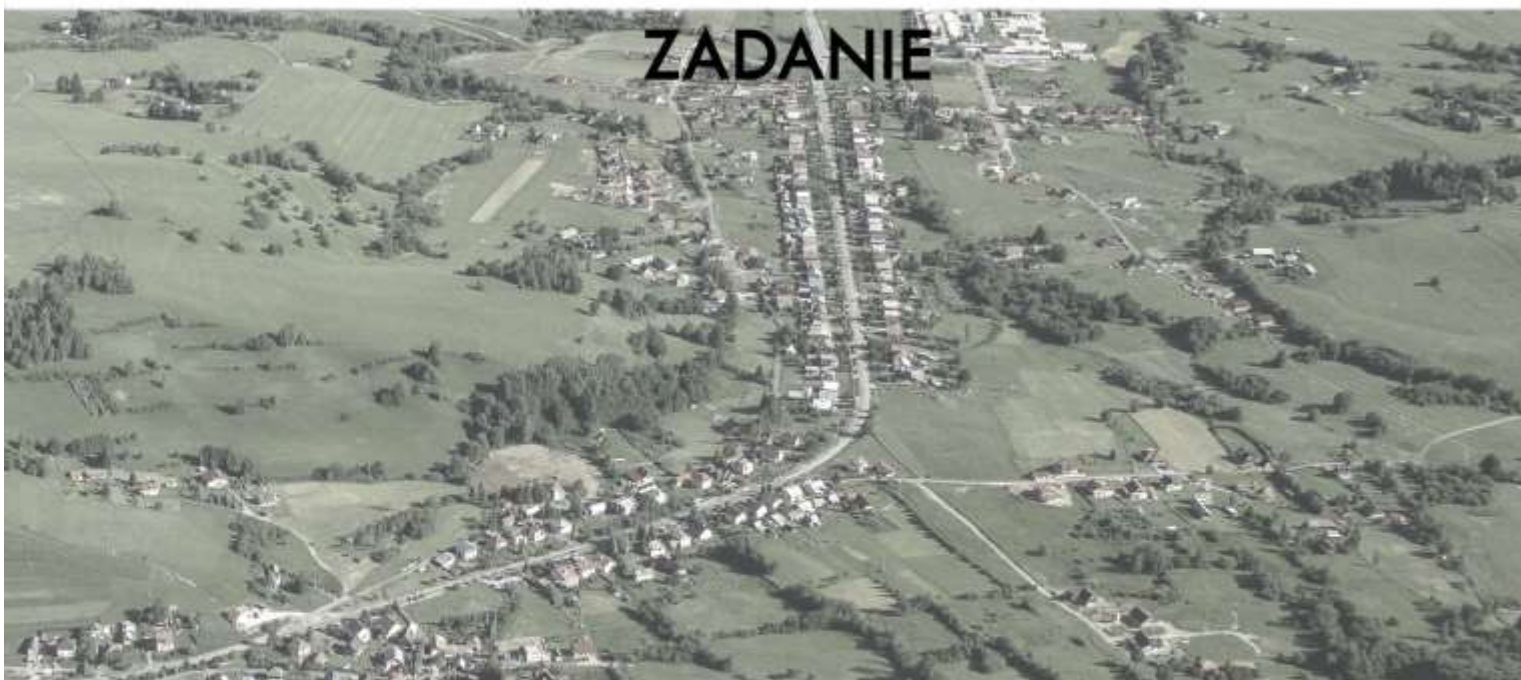

ÚZEMNÝ PLÁN MESTA BREZNO ZADANIE

Obstarávateľ:

MESTO BREZNO, Námestie gen. M. R. Štefánika č. 1, 977 01 Brezno

Osoba odborne spôsobilá pre obstarávanie ÚPN podľa § 2a zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení:

Ing. Martina Kukučková, osvedčenie o odbornej spôsobilosti č. 297

OBSAH

- 1. Dôvody na obstaranie územného plánu mesta**
- 2. Určenie hlavných cieľov rozvoja územia vyjadrujúcich rozvojový program obstarávateľa a varianty a alternatívy rozvoja územia**
  - a. Varianty a alternatívy rozvoja územia
- 3. Vymedzenie riešeného územia**
- 4. Požiadavky vyplývajúce z návrhu územného plánu regiónu na územia obce vrátane výstupov zo záväznej časti**
- 5. Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia**
- 6. Požiadavky na riešenie záujmového územia obce**
- 7. Základné demografické údaje a prognózy**
- 8. Osobitné požiadavky na urbanistickú kompozíciu mesta**
- 9. Osobitné požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu mesta**
- 10. Požiadavky na riešenie rozvoja dopravy a koncepcie technického vybavenia**
  - 10.1 Doprava
  - 10.2 Vodné hospodárstvo
    - 10.2.1 Hydrotechnické stavby, ochrana vôd
    - 10.2.2 Zásobovanie vodou
    - 10.2.3 Odkanalizovanie
  - 10.3 Zásobovanie energiami
    - 10.3.1 Zásobovanie plynom
    - 10.3.2 Zásobovanie teplom
    - 10.3.3 Zásobovanie elektrickou energiou
  - 10.4 Telekomunikácie
- 11. Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, kultúrneho dedičstva, na ochranu prírodných zdrojov, ložísk nerastov a všetkých ďalších chránených území a ich ochranných pásiem, vrátane požiadaviek na zabezpečenie ekologickej stability**
  - 11.1 ochrana prírody a tvorba krajiny
    - 11.1.1 územný systém ekologickej stability
  - 11.2 kultúrne dedičstvo
  - 11.3 ochrana prírodných zdrojov, ložísk nerastov a všetkých ďalších chránených území a ich ochranných pásiem
- 12. Požiadavky z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného a technického vybavenia územia**
- 13. Požiadavky vyplývajúce najmä zo záujmov obrany, štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilnej ochrany obyvateľstva**
- 14. Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia mesta s prihliadnutím na historické, kultúrne, urbanistické a prírodné podmienky územia vrátane požiadaviek na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu**
- 15. Požiadavky na riešenie bývania, občianskeho vybavenia, sociálnej infraštruktúry a výroby**
  - 15.1 bývanie
  - 15.2 občianska vybavenosť
  - 15.3 výroba
    - 15.3.1 priemyselná výroba a malé a stredné podnikanie
  - 15.4 rekreácia, šport, cestovný ruch/turizmus
  - 15.5 zeleň
  - 15.6 odpadové hospodárstvo
- 16. Požiadavky z hľadiska životného prostredia prípadne určenie požiadaviek na hodnotenie z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie**
- 17. Osobitné požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskej a lesnej pôdy**
- 18. Požiadavky na riešenie vymedzených častí územia obce, ktoré je potrebné riešiť územným plánom zóny**
- 19. Požiadavky na určenie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia**
- 20. Požiadavky na vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby**
- 21. Požiadavky na rozsah a úpravu dokumentácie územného plánu obce**

ÚVOD

Obstarávateľ:

MESTO BREZNO, Námestie gen. M. R. Štefánika 1, 977 01 Brezno

Osoba odborne spôsobilá pre obstarávanie ÚPN podľa § 2a zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení:

Ing. Martina Kukučková, osvedčenie o odbornej spôsobilosti č. 297

Spracovateľ ÚPN MESTA BREZNO :

Ing. arch. Dušan Burák, CSc., reg. číslo: 0837 AA

ARCHITEKTONICKÉ ŠTÚDIO ATRIUM

Mlynská 27, 040 01 Košice

tel.: 055/ 62 315 87

e-mail: architekti@atriumstudio.sk

Zodpovední riešitelia:

Ing. arch. Dušan Burák, CSc. – vedúci projektant – urbanizmus, 055/62 315 87, 0905 240 866

Ing. Marek Dubiel – zodpovedný projektant, 0911 242 704

Ostatní zodpovední projektanti profesii

Ing. Peter Rakšányi, PhD. – doprava, 0903 537 602

Mgr. Milan Barlog – ochrana prírody, 0905 543 231

Ing. Nataša Paulínyová – vodné hospodárstvo, 0908 407 571

Ing. Štefan Tropp – energetika, 0905 355 097

Ing. Michal Burák – urbanizmus, 0907 458 406

Ing. Ing. arch. Marek Bakalár – urbanizmus, 0903 669 605

Ing. arch. Marek Ganz – urbanizmus, 0915 420 266

Mesto Brezno je podľa § 16 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej „stavebný zákon“) orgánom územného plánovania a v súlade s § 18 tohto zákona je obstarávateľom územnoplánovacej dokumentácie obce. Plniac si zákonom uloženú povinnosť sústavne sledovať a vyhodnocovať údaje a informácie o území a vykonávať územnoplánovacie činnosti pristúpilo k obstaraniu územného plánu mesta Brezna.

Dátum spracovania

august 2019

1. DÔVODY NA OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

V r.1990 bol vypracovaný ÚPN SÚ Brezno – Valaská – Podbrezová, ktorý vytváral podmienky pre rozvoj hospodárskych záujmov celej aglomerácie. V r. 1986 bol vypracovaný ÚPN CMZ Brezno, ktorý vytváral podmienky pre intenzifikáciu a prestavbu centrálnej zóny mesta s dôrazom na rozvoj bývania a OV. Majetkoprávne nevysporiadanie rozvojových plôch a následne oslabenie investovania štátom neumožňovali jeho naplnenie. Schválený ÚPN mesta Brezno z r. 2001 a jeho ZaD I. – XIII. definovali rozvoj mesta a katastrálneho územia komplexne. Do dnešného dňa nebola však ustálená trasa obchvatu cesty I/66, rozsah vodárenskej nádrže a rozvoj cestovného ruchu. Neustále legislatívne a technické zmeny, ako aj lokálne požiadavky nad rámec ÚPD už nebolo možné ďalej uskutočňovať ďalšími Zmenami a doplnkami, a preto sa mesto rozhodlo obstarat' nový ÚPN.

Potreba spracovania novej územnoplánovacej dokumentácie vyplynula predovšetkým z nutnosti reagovať na dopravnú situáciu v meste - problematický prieťah cesty I/66 centrálnou časťou sídla a jej križovanie s cestou I/72 priamo v historickom jadre, nedostatok rozvojových plôch, nedostatočný systém záchytných parkovacích plôch, peších a cyklistických chodníkov, veľká dochádzková vzdialenosť zo železničnej stanice a pod..

Zároveň spracovanie ÚPN mesta umožní vytvorenie jednotnej koncepcie rozvoja mesta so zohľadnením zámerov schválených v procese doterajších zmien a doplnkov ÚPN ako i pripravovaných investičných aktivít.

Ide najmä o nasledovné fakty:

- potreba návrhu funkčného dopravného konceptu mesta,
- potreba stanovenia regulácie intenzity využitia územia, ktorá zodpovedá novým podmienkam v oblastiach priestorovej štruktúry mesta, čím dochádza k procesu vytvárania územnotechnických podmienok pre intenzifikáciu zástavby súčasného pôdorysu mesta,
- potreba stanoviť hlavné a sekundárne urbanizačné rozvojové osi,
- funkčná štruktúra mestského organizmu sa výrazne diverzifikuje procesom postupného pretvárania monofunkčných priestorov mesta na polyfunkčné zóny,
- v oblasti rozvoja bývania uspokojiť dopyt po bytových a rodinných domoch,
- koncepčný priemet schválených zmien a doplnkov v novom ÚPN mesta,
- pôvodný ÚPN v území ktoré nebolo aktualizované zmenami a doplnkami vyvoláva problémy pri regulácii výstavby objektov,
- potreba rešpektovať rozvojové zámery mesta i podnikateľského prostredia a usmerňovanie investičnej činnosti v území,
- zvýšený dôraz na celkovú ekológiu prostredia pri zohľadnení kritérií trvalo udržateľného rozvoja, dôsledky zmeny klímy,
- potreby definovania verejnoprospešných stavieb a lokalizovania plôch pre verejnoprospešné stavby,
- potreba reagovať na územnú nepripravenosť – zmeny mesta pre rozvoj mestskej a nadmestskej vybavenosti (administratíva, služby, zariadenia CR a pod),
- riešiť existenciu funkčne nežiaducich prevádzok a zariadení v centrálnej časti sídla obmedzujúcich jej prestavbu a rozvoj,
- posúdiť extenzívne resp. nevhodné využitie niektorých častí územia sídla,
- deficit v štruktúre zariadení pre rekreáciu a cestovný ruch,
- posúdiť vybavenosť a koncepciu plôch mestskej a krajinskej zelene.

Územný plán bude po schválení Mestským zastupiteľstvom mesta Brezno smerným i záväzným dokumentom (v rozsahu znenia záväznej časti ÚPN, ktorá bude vyhlásená všeobecne záväzným nariadením mesta) pre všetky orgány verejnej správy, fyzické i právnické osoby, ako aj všetkých občanov mesta v súvislosti s:

- a) vypracovaním a schvaľovaním územných plánov zón,
- b) územným rozhodovaním,
- c) vyvlastňovacími konaniami,
- d) operáciami s pozemkami (rozdeľovanie, delenie, sceľovanie, pozemkové úpravy).

2. URČENIE HLAVNÝCH CIEĽOV ROZVOJA ÚZEMIA VYJADRUJÚCICH ROZVOJOVÝ PROGRAM OBSTARÁVATEĽA A VARIANTY A ALTERNATÍVY ROZVOJA ÚZEMIA

Hlavnými cieľmi rozvoja mesta Brezno sú v súlade s dôvodmi, ktoré viedli mesto k obstaraniu nového ÚPN mesta Brezno, predovšetkým:

- prehĺbiť a usmerniť koncepcné zámery ale aj limity a lokálne obmedzenia vyplývajúce z nadradených územnoplánovacích dokumentácií, z ich záväzných častí a z ostatných územnoplánovacích podkladov a odvetvových koncepcií,
- dobudovanie dopravného konceptu mesta,
- vymedzenie priestorov vhodných pre rozvoj vyššej a nadmestskej vybavenosti,
- návrh funkčných, priestorových, a dopravno - prevádzkových zásad pre komplexnú obnovu a dotvorenie centrálnej časti sídla,
- prehodnotenie intenzity a vhodnosti využitia územia mesta Brezno a stanovenie funkčných a priestorových regulatívov,
- návrh priestorov (funkčné územie) pre rozvoj rekreácie, športu a cestovného ruchu,
- vytvoriť podmienky pre zachovanie a rozvíjanie identity mesta s rešpektovaním založeného priestorového a kompozičného systému s využitím fenoménu topografických daností územia, prírodných a krajinných charakteristík a zvláštností pôdorysného usporiadania mesta,
- návrh na zmenu resp. doplnenie štruktúry ekonomického potenciálu mesta,
- návrh urbanistických rozvojových osí a rozvojových plôch pre všetky funkčné zložky mesta,
- návrh základného systému sídelnej a krajinskej zelene, navrhnúť podmienky tvorby kvalitného životného prostredia v meste a v jeho jednotlivých zónach,
- stanoviť potreby vybavenosti mesta
- identifikovať a navrhnúť preventívne adaptačné opatrenia, ktorými sa budú minimalizovať nepriaznivé dôsledky zmeny klímy v jednotlivých oblastiach prírodného a sociálneho prostredia,
- vymedziť chránené územia a ochranné pásma a navrhnúť spôsob zabezpečenia ochrany prírody a krajiny, biodiverzity a ekosystémov,
- vytvorenie komfortného harmonického obytného prostredia pre občanov mesta,
- vytvorenie priestorových predpokladov pre lokalizáciu aktivít zabezpečujúcich pracovné príležitosti pre obyvateľov mesta a jeho spádového územia,
- zabezpečenie adekvátnych podmienok pre športové a rekreačné potreby obyvateľov a návštevníkov mesta a to jednak v zastavaných územiach mesta ale aj v krajinnom zázemí,
- vybavenie územia mesta potrebnou technickou infraštruktúrou v súlade so zákonnými požiadavkami ako aj požiadavkami na pohodlné bývanie.

Pre zabezpečenie rozvoja mesta je potrebné :

- a) dosiahnuť efektívne využitie zastavaného územia mesta a jeho rozširovanie obmedzovať v záujme ochrany prírodného a krajinného zázemia mesta,
- b) zabezpečiť dostatok rozvojových plôch pre rozšírenie mestských funkcií, v súvislosti s predpokladaným vývojom počtu obyvateľstva, v návrhovom období a to najmä plôch:
  - bývania
  - občianskej vybavenosti
  - zelene
  - rekreácie a športu, cestovného ruchu
  - výroby
  - dopravy
- c) vytvoriť predpoklady pre rozvoj bez ohrozenia jednotlivých zložiek životného prostredia, chránených území a prvkov ÚSES ako aj pri zabezpečení ochrany kultúrno-historického dedičstva,
- d) podporiť zvýšenie kvality životného prostredia pre obyvateľov i návštevníkov mesta, s cieľom chrániť ich pred nepriaznivými vplyvmi vhodnou priestorovou organizáciou územia a vhodným využívaním funkčných plôch,
- e) pri formovaní obrazu celého mesta rešpektovať jeho tradičnú mierku s dôrazom na jeho jedinečnosť ako aj na mimoriadne kvality jeho krajinného zázemia.

2.1 Varianty a alternatívy rozvoja mesta

Územný plán mesta a jeho vypracovanie bude vychádzať z ustanovení § 11- § 28 stavebného zákona. Koncept územného plánu bude sa spracovávať v koncepcných variantoch, s ich následným prerokovaním podľa § 21 ods. 3, 6, 7 a 9, výsledkom ktorého bude vybraná najvhodnejšia alternatíva koncepcie rozvoja alebo ich prienik.

Návrh územného plánu mesta bude vypracovaný podľa výsledkov prerokovania konceptu a na základe pokynov uvedených v súbornom stanovisku obstarávateľa ako invariantný.

V rámci ÚPN mesta Brezno je potrebné riešiť dva základné variantné systémy rozvoja mesta a to :

- tzv. variant reálny založený na reálnych prognózach vývoja obyvateľstva, hospodárstva, dopravy a technickej infraštruktúry, sociálnej i kultúrnej sféry, ako aj reálnych predpokladoch ochrany a tvorby životného prostredia, najmä s ohľadom na predpokladanú náročnosť investícií v navrhovanom období,
- tzv. variant ideálny (potenciálny) zohľadňujúci celý územný potenciál mesta zameraný na riešenie ideálneho fungovania mestského organizmu v rámci tohto potenciálu, prípadne zohľadňujúci aj z dnešného pohľadu zdanlivo „nereálne“ zámery v území, vyžadujúce vyššie investície vo väčšom časovom rozpätí.
- Pre oba rozvojové systémy je potrebné zvoliť najvhodnejšiu alternatívu funkčno-priestorového usporiadania územia resp. formovania pôdorysu mesta.

Následne je pre jednotlivé varianty z hľadiska rozvojového programu mesta potrebné:

- Zabezpečiť dostatok rozvojových plôch pre rozšírenie a skvalitnenie mestských funkcií v súvislosti s predpokladaným nárastom obyvateľstva v návrhovom a výhľadovom období a to najmä plôch: bývania, občianskej vybavenosti, zelene, rekreácie a športu, dopravy a výroby. Návrhové aj výhľadové obdobie etapizovať.
- Preukázať pre tento rozvoj možnosť zabezpečenia dostatočného dopravného technického vybavenia, ako aj primeraného zastúpenia plôch zelene a plôch oddychu.
- Preukázať možnosť zabezpečenia takéhoto rozvoja bez ohrozenia jednotlivých zložiek životného prostredia a ekológie, ako aj pre zabezpečenie ochrany kultúrno-historického fondu mesta.
- Zvýšiť takto navrhnutým rozvojom celkovú kvalitu životného prostredia pre obyvateľov a návštevníkov mesta a chrániť ich pred nepriaznivými vplyvmi vhodnou priestorovou organizáciou územia a vhodným využívaním funkčných plôch.
- Zlepšiť najmä dopravné podmienky v meste so zvláštnym zameraním na statickú dopravu.
- Formovať obraz územia mesta v tradičnej mierke jestvujúcich štruktúr s dôrazom na jedinečnosť územia.

3. VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Riešeným územím pre spracovanie ÚPN mesta Brezno je administratívno-správne územie mesta Brezno. Riešené územie je vymedzené katastrálnym územím Brezno a pozostáva z týchto miestnych častí :

- Brezno – Mesto I, II
- Brezno – Mazorníkovo
- Brezno - Podkoreňová
- Brezno - Rohozná
- Brezno – Predné Halny
- Brezno - Zadné Halny
- Brezno – Bujakovo

Záujmovým územím pre spracovanie územného plánu mesta je okres Brezno, na území ktorého sa prejavujú funkčné a prevádzkové väzby riešeného územia. Vymedzenie riešeného územia pre ÚPN mesta Brezno je dané hranicou katastrálneho územia.

Celé katastrálne územie mesta bude v územnom pláne riešené v mierke 1:5 000, v podrobnostiach priestorového usporiadania a funkčného využívania územia dané mierkou, vrátane rozhodujúcich zariadení verejného dopravného a technického vybavenia s viazanosťou na miestne časti a urbanistické okrsky podľa nasledujúcej tabuľky:

Tabuľka č. 1 Urbanistické okrsky

Katastrálne územie	Číslo UO	Urbanistický obvod
Brezno	1a	Centrum - mesto
	1b	Brezenec - mesto
	2	Kieпка - mesto
	3	Sever - mesto
	4	Sídliisko Západ a Stred - mesto
	5	Nové centrum - mesto
	6	Priemyselná zóna I.- mesto
	7	Chamarovo - Mazorníkovo
	8	Sídliisko - Mazorníkovo
	9	Vrchdolinka - Mazorníkovo
	10	Priemyselná zóna II.- Mazorníkovo
	11	Podkoreňová
	12	Predné Halny
	13	Zadné Halny
	14	Bujakovo
	15	Rohozná
	16	Michalová

Vysvetlivky pojmov:

UO – URBANISTICKÝ OKRSOK: je intenzívne urbanizované územie rozdelené na urbanistické okrsky v súlade s prevládajúcim funkčným využitím územia

M.Č. – Miestna časť: je pomenovanie častí územia mesta, určenými územnoplánovacím dokumentom mesta

Neurbanizované – ostatné územie katastra je rozdelené do týchto šiestich segmentov krajiny :

- I. Lúčky
- II. Drábsko – Košíkovo – Šimunička
- III. Pred Rohoznou – Kozlovo – za Brezinkou
- IV. Skalka
- V. Vagnár
- VI. Mlynná dolina

4. POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE Z NÁVRHU ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU NA ÚZEMIE OBCE VRÁTANE VÝSTUPOV ZO ZÁVÄZNEJ ČASTI

Celoslovenské a regionálne väzby mesta Brezno boli definované v celoštátnom územnoplánovacom dokumente Konceptia územného rozvoja Slovenska (schválenom nariadením vlády 528/5002 Z.z.) a v schválenej územnoplánovacej dokumentácii Územný plán Veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení neskorších zmien a doplnkov.

4.1 Požiadavky na rozvoj mesta vyplývajúce zo záväznej časti ÚPN VÚC Banskobystrický kraj

Z ÚPN VÚC Banskobystrického kraja a jeho Zmien a doplnkov je potrebné rešpektovať všetky body Záväznej časti schválené Nariadením Vlády Slovenskej republiky č. 263/1998 Z. z., Zmeny a doplnky 2004 – VZN BBSK č. 4/2004, Zmeny a doplnky 1/2007 – VZN BBSK č. 6/2007, Zmeny a doplnky 2009 – VZN BBSK č. 14/2010, Zmeny a doplnky 2014 – VZN BBSK č. 27/2014 :

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry
  - 1.2 podporovať rozvoj sídelných centier, ktoré tvoria terciálne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemia, tak pre príslušný regionálny celok hierarchickým systémom pozostávajúcich z nasledovných skupín centier
  - 1.2.3 podporovať rozvoj centier druhej skupiny, ktoré tvoria druhú podskupinu: *Brezno*, *Rimavská Sobota*,
  - 1.6 podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry:
    - 1.6.2 podporovať ako rozvojové osi druhého stupňa
      - a. Hornopohronskú rozvojovú os : *Banská Bystrica – Brezno – Heľpa*,
      - 1.6.3 podporovať ako rozvojové osi tretieho stupňa
        - b. *Rimavskú rozvojovú os : Rimavská Sobota – Hnúšťa – Tisovec – Brezno*,
2. V oblasti hospodárstva
  - 2.1 vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj,
  - 2.1.3.2 podporovať rozvoj priemyselných, výrobných a technologických zón v mestách a obciach *Brezno*, *Detva*, *Fíľakovo*, *Lučenec*, *Tornaľa*, *Jelšava*, *Hnúšťa*, *Rimavská Sobota*, *Revúca*, *Žiar nad Hronom*, *Jesenské*, *Nenince*, *Budča*.
3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky
  - 3.1 usmerňovať vytváranie funkčno-priestorového systému cestovného ruchu kraja v súlade s Regionalizáciou cestovného ruchu SR. Uplatňovať navrhovanú štruktúru druhov a foriem turizmu a jeho priestorových a funkčných jednotiek. Ako nový článok systému akceptovať turistické centrá, turistické aglomerácie a turistické parky,
  - 3.1.6 pre dosiahnutie strategického cieľa a špecifických cieľov rozvoja cestovného ruchu v kraji je v plánovaní a regulácii územného rozvoja potrebné prioritne považovať:
    - c. Turistické centrá – *Banská Bystrica*, *Zvolen*, *Banská Štiavnica*, *Lučenec*, *Rimavská Sobota*, *Ruvúca*, *Brezno*, *Kremnica*,
    - d. ...
    - e. Cyklomagistrály:
      1. *Zelená stuha Pohronia*
    - f. Vodná turistická trasa : *rieky Hron a Ipel'*
  - 3.9 Vytvárať podmienky pre rozvoj špecifickej vybavenosti centier cestovného ruchu medzinárodného a národného významu:
    - 3.9.4. mesta *Brezno*, ako centra turizmu národného významu v priestore južnej strany *Nízkych Tatier*,
5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva
  - 5.4 Utvárať podmienky na ochranu pamiatkového fondu a spolupracovať a orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu pri záchrane, obnove a využívaní nehnuteľných kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a ich ochranných pasiem v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov:

5.4.2 rešpektovať v plnom rozsahu existenciu pamiatkových území – pamiatkových zón vedených v registri Pamiatkového úradu Slovenskej republiky :
 ..., *Brezno*, ..

5.7 podporovať ochranu vedeckých a technických hodnôt: banské a hutnícke diela – šachty, štôlne, tajchy, huty, hámre, valkovne a pod., vybraté typické remeselnícke a priemyselné objekty, zariadenia železničnej dopravy - pôvodné stanice, charakteristické a unikátne úseky tratí, ako sú Telgárt – Červená Skala, *Brezno* – Tisovec, Čiernohorská železnica, železničná trať Banská Bystrica – Diviaky,

6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

6.1 v oblasti rozvoja cestnej dopravy

6.1.8 rekonštruovať a vybudovať cestu I/66 v úseku Slovenská Ľupča – *Brezno*, nová trasa s obchvatom obcí a mesta *Brezno*, a rezervovať územie pre výhľadové obchvaty obcí v úseku Podbrezová – Valaská,

6.1.12 rekonštruovať a vybudovať cestu I/66 v úseku *Brezno* – Pusté pole - Besník – hranica Prešovského kraja s obchvatmi obcí, (vo výhľade s tunelovým úsekom „Popová“),

6.1.13.2 rekonštruovať cestu I/72 v úseku *Brezno/Halny* – Mýto pod Ďumbierom

6.1.16.1 rekonštruovať a vybudovať cestu I/72 v úseku *Brezno* – Tisovec s obchvatom miestnej časti *Brezno* – *Rohozná* (výhľadové vodné dielo) a obchvatom mesta Tisovec a preradiť ju do siete ciest I. triedy,

6.1.20.4 rekonštruovať cestu II/529 v úseku Hriňová – Drábsko – Čierny Balog – *Brezno* (I/66),

6.2 v oblasti rozvoja železničnej infraštruktúry

6.2.5 zlepšovať nevyhovujúcu dopravnú dostupnosť územia Pohronia a spojenia územia kraja s východným Slovenskom zlepšovaním územných a stavebno-technických parametrov trate nadregionálnej úrovne Banská Bystrica – Červená Skala – Margecany a výhľadovou elektrifikáciou trate v celej dĺžke ťahu na území Banskobystrického kraja,

6.2.6 vytvoriť podmienky pre zachovanie turisticky atraktívnej trate *Brezno* – Tisovec . Rimavská Sobota . Jesenské s cieľom zlepšenia dopravnej dostupnosti údolia Rimavy a jeho napojenia s krajským mestom a východným Slovenskom,

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

7.1 vodné hospodárstvo

7.1.5 rekonštruovať a rozšíriť čistiarnu odpadových vôd Zvolen, Filákov, Banská Bystrica, Kremnica, Revúca, Tisovec, Veľký Krtíš, Podbrezová, Žiar nad Hronom, *Brezno*, Hriňová, Poltár, Dudince, Valaská, Donovaly, Banská Belá, Krupina, Podbrezová, Halič, Divín, Žarnovica,

7.1.8 vytvárať územno-technické predpoklady na úpravu a revitalizáciu vodných tokov v čiastkových povodiach Hrona, Ipl'a a Slanej, úpravy na vodných tokoch realizovať tak, aby neboli dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny v súlade s platnou legislatívou,

II. Verejnoprospešné stavby

1. Cestná doprava

1.8 rekonštrukcia cesty I/66 v úseku Slovenská Ľupča – *Brezno* s obchvatom mesta *Brezno*, výhľadovo s obchvatom obce Podbrezová,

1.12 cesta I/66 v úseku *Brezno* – Besník – hranica Prešovského kraja, rekonštrukcia s obchvatmi sídiel (kategória S 11,5/80,70), v súlade s vydaným záverečným stanoviskom MŽP k procesu EIA,

1.13.2 rekonštrukcia a výstavba cesty I/72 v úseku *Brezno, Halny* (x I/66) – Mýto pod Ďumbierom (x I/72), (kategória C 9,5/70,60),

1.16.1 cesta I/72 (pôvodne II/530) v úseku *Brezno* (x I/66) – Tisovec, rekonštrukcia, výhľadovo rezervovať priestor s obchvatmi obcí,

1.29 Cyklomagistrála Poipľie, *Zelená stuha Pohronia*, Vrchárska cyklomagistrála, Lučenec – Kalonda/Ipolytarnóc (MP), vrátane rekonštrukcie ciest popri ktorých sú trasované.

2. Železničná infraštruktúra

2.4 zlepšovanie územných a stavebnotechnických parametrov trate nadregionálnej úrovne Banská Bystrica – Červená Skala – Margecany v celej dĺžke ťahu na území Banskobystrického kraja.

5. Zásobovanie pitnou vodou

5.1 hlavný prívod pitnej vody a súvisiace stavby,

5.15 Chvatimech – *Brezno*, ochrana jestvujúceho vodovodu v rozsahu jeho OP,

5.44 *Brezno* Vrchdolinka vodovod II. etapa,

7. Odtokové pomery
  - 7.4 úprava a revitalizácia tokov v úsekoch
    - 7.4.6 Brezno – tok Hrona, ochrana mesta,
    - 7.20 Brezno, dokompletovanie ochrany intravilánu mesta, opatrenia na Hrone
    - 7.45 Brezno, úprava odtokových pomerov Kabátovského potoka, rkm 0,322-1,173,
10. Telekomunikácie
  - 10.2 rezervovanie priestorov pre výhľadové trasy diaľkových optických káblov (DOK)

5. ZHODNOTENIE VÝZNAMU OBCE V ŠTRUKTÚRE OSÍDLENIA

Mesto Brezno je zaradené medzi centrá osídlenia regionálneho významu. Spolu s obcami Podbrezová a Valaská tvoria ťažisko osídlenia regionálneho významu. V tomto ťažisku sa kumuluje sídelná a hospodárska funkcia okresu. Vzájomné väzby sú dané hospodárskymi aktivitami vo všetkých troch sídlach a ich vhodnou dochádzkovou vzdialenosťou. Z hľadiska rozvoja sídelnej štruktúry mesta južným smerom, sú významné jeho väzby na obec Čierny Balog s jeho osadami v údolí Čierneho Hrona a juhovýchodným smerom na obce Michalová a Pohronská Polhora.

Mesto Brezno je administratívno-správnym, spoločenským a kultúrnym centrom okresu. Zároveň plní funkciu nástupného a vybavenostného centra do Horehronského regiónu CR č. 14 (pred tým oblasť cestovného ruchu Nízkotatranská 1. kat. a Poľanská - 2. kat.). Za účelom manažovania CR je vytvorený Klaster Horehronie združujúci aktívne obce v tejto oblasti – Brezno, Tisovec, Braväcovo, Bystrá, Čierny Balog, Horná Lehota a Mýto pod Ďumbierom a podnikateľské subjekty. Brezno patrí do kategórie miest strednej veľkosti, je však najväčším mestom v priestore Horehronia. V Brezne žije 34,7 % obyvateľov okresu. V okrese Brezno sa nachádza 30 obcí s celkovým počtom 66 078 obyvateľov.

Rozvoj mesta Brezno bude výrazne ovplyvňovať na západe kontaktná poloha rýchlostnej cesty R1 (Zvolen/Banská Bystrica), zo severu diaľnica D1 (Liptovský Hrádok, I/72), ale najmä hlavná komunikačná os Horehronia - cesta I/66 ako stredný cestný ťah Horehroním na Červenú Skalu. Z regionálneho hľadiska dôležitú funkciu spojnice medzi cestou I/66 a diaľnicou D1 s prevládajúcou rekreačno-hospodárskeho významu je aj cesta I/72. Posilnenie vzájomných väzieb sídelných a výrobných centier Pohronia možno očakávať od komplexného riešenia komunikačnej kostry.

6. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA MESTA

Zájimovým územím pre riešenie ÚPN mesta Brezno je územie, ktoré tvorí prirodzené spádové územie mesta. Preto je potrebné uviesť v územnom pláne bilancie demografickej štruktúry okresu a jej predpokladaného vývoja.

Katastrálne územie mesta o rozlohe 12 946 ha sa nachádza v centrálnej časti stredného Slovenska, v údolí rieky Hron. Významná časť zastavaného územia sa rozprestiera v rámci Breznianskej kotliny, ktorá je zovretá medzi Veporskými vrchmi z juhu a Nízkymi Tatrami zo severu. Mesto sa nachádza na pohronskej sídelnej rozvojovej osi celoštátneho významu Brezno - Banská Bystrica - Zvolen - Žiar nad Hronom - Žarnovica, ktorú tvoria sídla ležiace v nive rieky Hron. Rozloha riešeného územia je takmer 122 km² a k 1. januáru 2017 tu žilo 21 082 obyvateľov. Z hľadiska územného členenia je Brezno sídlom okresu - šiesteho najrozsiahlšieho v SR.

Mestom prechádza železničná trať č. 116 v smere Zvolen - Banská Bystrica – Brezno – Červená Skala - Margecany, ktorá má regionálny charakter. Najdôležitejšou cestnou komunikáciou prechádzajúcou mestom v západo-východnom smere je cesta I/66, ktorá sa v Banskej Bystrici napája na medzinárodný cestný ťah E 77, prebiehajúci v smere Maďarsko – Šahy – Banská Bystrica – Trstená – Poľsko. Zrealizovala sa 1. etapa preložky mesta Brezna a pripravuje sa 2. etapa. Najbližšie civilné letisko medzinárodného významu je v Sliači (dostupnosť 60 km) a Poprade (dostupnosť 80 km). Najbližší verejný prístav vnútrozemskej vodnej dopravy v Štúrove, resp. Komárne je vzdialený 190, resp. 220 km.

Hustota zaľudnenia nedosahuje ani len krajský priemer, a oproti celorepublikovému priemeru je výrazne nízka. Najbližším významnejším mestom je krajské sídlo Banská Bystrica (45 km). Od Bratislavy je vzdialené 250 km, od Košíc 200 km a Budapešti 230 km a Krakova 240 km. Brezno má centrálnu polohu v rámci Slovenska, avšak vzhľadom na súčasné metropolitné regióny Európy sa nachádza skôr v periférnej polohe.

Tabuľka č. 2 Hodnoty hustoty obyvateľstva

Hustota obyvateľstva (31.01.2017)	Obyv./km ²	Počet obyvateľov
Bansko-bystrický kraj	68,73	649 788
Okres Brezno	48,97	61 959
Katastrálne územie mesta Brezno	172,86	21 082

Zdroj: ŠÚ SR

Dôležitú úlohu pri vzniku a rozvoji osídlenia mesta mala konfigurácia riečnej siete, najmä hlavného toku – Hrona a jeho prítokov, pričom v centrálnej časti územia na brehoch Hrona sa začali historicky usadzovať prví obyvatelia. Význam a pôsobenie polohy na rozvoj mesta sa počas historického vývoja menili. Archeologický nález z doby bronzovej nájdený na území mesta potvrdil existenciu obchodných ciest vedúcich pozdĺž rieky Hron a priesmykmi v prilahlých horských masívoch Horehronia už v dobe prehistorickej. Územie však zostalo do konca 12. storočia mimo hospodárskeho i politického záujmu uhorských panovníkov.

Historické jadro mesta so zachovalou, ucelenou urbanistickou štruktúrou bolo Okresným úradom v Banskej Bystrici Všeobecne záväznou vyhláškou č. 1991/11/20 dňa 20.11.1991, s účinnosťou dňa 25.11.1991 vyhlásené za Pamiatkovú zónu Brezno. Vodné toky Hron, Rohozná a Štiavnička sú Vyhláškou MŽP SR č. 211/2005 zaradené medzi vodohospodársky významné toky.

Požiadavky na riešenie

V záujmovom území v rámci návrhu ÚPN mesta Brezno predovšetkým z hľadiska nadväznosti na riešené územie mesta:

- záujmové územie mesta chápať ako priestor realizácie vybraných mestských aktivít v zmysle princípu koncentračnej decentralizácie, t.j. ako ucelený priestor naplňovania komplexných funkcií okresného mesta, mestskej aglomerácie a ťažiska osídlenia,
- posúdiť východiská, rezortných koncepcných rozvojových zámerov, strategických rozvojových koncepcií mesta, stavu v území a v návrhovej časti ich primerane zohľadniť,
- uvažovať s plochami, koridormi a kapacitami s územnou rezervou pre rozvoj a obsluhu územia,
- zapracovať záujmy ochrany pamiatkového fondu a do ÚPN premietnuť požiadavky vyplývajúce zo Zásad ochrany pamiatkového územia,
- Pamiatkovú zónu a chránené územia považovať za špecifické územie,
- navrhnuť rozvoj mesta v súlade s jeho postavením ako prirodzeného centra záujmového územia s logickým prepojením na rozvojové územia v jeho okolí,
- v prípade nedostatku vhodných plôch na umiestnenie aktivít potrebných pre vytvorenie dynamického životaschopného mestského organizmu na samotnom území mesta, navrhnuť lokalizáciu odporúčaných možných funkcií a na územiach obcí v záujmovom území (Štandardy minimálnej vybavenosti obcí, 2010)
- rešpektovať trasy nadradenej dopravnej a technickej infraštruktúry podľa ÚPN VÚC Banskobystrického kraja (najmä v oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry, výhľadovo vodné dielo a pod.),
- zohľadniť záujmy ochrany prírody a krajiny, za základe jednotlivých stupňov ochrany územia, premietnuť do riešenia prvky R- ÚSES vymedzené v ÚPN VÚC Banskobystrického kraja,
- posúdiť a navrhnuť ucelený hierarchický systém založený na kooperácii rozvojových území s cieľom zaradiť Brezno medzi významné centrá cestovného ruchu v nadregionálnom meradle,
- zohľadniť ochranné pásma všetkých druhov pre dotknuté riešené územie

7. ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE A PROGNOZY

Rozbor demografického potenciálu

7.1 Obyvateľstvo

Rozbor demografických charakteristík je spracovaný na základe celoštátnych sčítaní ľudí, domov a bytov (r. 1970, 1980, 1991, 2001 a 2011). Údaje z posledného sčítania v roku 2011 sú podľa Štatistického úradu SR.

Tabuľka č. 3 Kategórie obcí podľa dynamiky vývoja pohybu obyvateľstva (prírastok, úbytok)

Kategória obce	Priemerný ročný prírastok obyvateľstva
rýchlo rastúca	nad + 5 %
pomaly rastúca	+ 2 – + 5 %

stagnujúca	- 2 – + 2 %
regresívna	pod - 2 %

Údaje o vekovej štruktúre obyvateľstva sú hodnotené v troch základných vekových skupinách:

- predproduktívny vek (obyvatelia 0–14-roční) je vek, v ktorom obyvateľstvo ešte nie je ekonomicky aktívne,
- produktívny vek (obyvatelia 15–64-roční) je vek, v ktorom je väčšina obyvateľstva ekonomicky aktívna,
- poproduktívny vek (obyvatelia vo veku 65+) je vek, v ktorom väčšina obyvateľstva už nie je ekonomicky aktívna.

Zmenšovanie podielu mladšej populácie a zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva) môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. Pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva, označený ako index vitality, môže okrem iného vypovedať aj o populačných možnostiach vo výhlade.

Tabuľka č. 4 Typy populácie podľa dosiahnutej hodnoty indexu vitality

Hodnota indexu vitality	Typ populácie
Nad 300	veľmi progresívna (rýchlo rastúca)
201 – 300	progresívna (rastúca)
151 – 200	stabilizovaná rastúca
121 – 150	stabilizovaná
101 – 120	stagnujúca
Menej ako 100	regresívna (ubúdajúca)

Stav a vývoj obyvateľstva mesta Brezno

K 31.12.2017 žilo v meste Brezno 21 082 obyvateľov, čo predstavuje 34,025 % z celkového počtu obyvateľov okresu Brezno. Ženy tvorili 51,95 % obyvateľov obce. Celková rozloha katastrálneho územia mesta 12 196 ha, priemerná hustota osídlenia 172,86 obyvateľov/km².

Tabuľka č. 5 Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov mesta Brezno v rokoch 1970 – 2011 podľa SODB

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011
Počet obyvateľov	12 843	17 872	22 469	22 875	21 894
Prírastok obyvateľov	+ 5 029	+ 4 597	+ 406	- 981	
Index rastu	139,16	125,72	101,81	95,71	
Ø ročný prírastok	+ 3,916 %	+ 2,338 %	+ 0,181 %	- 0,429 %	

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Zo sledovaného vývoja počtu obyvateľov je zrejmé, že v období do roku 1991 dochádza k najvýraznejšiemu rastu obyvateľov. Za takmer 20 rokov sa zvýšil počet obyvateľov mesta Brezna o 9 626. Tento vysoký prírastok obyvateľstva bol spôsobený enormným nárastom bytov na prelome sedemdesiatych a osemdesiatych rokov minulého storočia a s tým súvisiacom imigráciou za prácou z obcí Horehronia. Po roku 1991 dochádza k stagnácii obyvateľstva a k zmenám demografického správania. Priemerné ročné prírastky sa pohybovali po roku 1991 v hodnotách + 0,181 % až - 0,429 %, čím sa mesto v súčasnosti zaradilo medzi stagnujúce sídla.

Tabuľka č. 6 Pohyb obyvateľstva mesta Brezno v rokoch 2001 - 2017

Rok	Počet obyvateľov k 31.12.	Živo narodení	Zomretí	Prírodný prírastok/ úbytok	Prist'ahovaní	Vyst'ahovaní	Migračný prírastok/ úbytok	Celkový prírastok/úbytok (na 1 000 obyv.)
2001	22 840	186	167	+ 19	220	338	- 118	- 99 (-4,33)
2011	21 827	253	199	+ 54	180	337	- 157	- 103 (-4,74)
2012	21 703	188	196	- 8	202	318	- 116	- 124 (-5,70)
2013	21 534	212	213	- 1	167	335	- 168	- 169 (-7,82)
2014	21 331	169	190	- 21	199	381	- 182	-203 (-9,52)
2015	21 215	191	187	+ 4	221	341	- 120	-116 (-5,46)
2016	21 148	190	217	-27	256	296	- 40	- 67 (-3,16)
2017	21 082	217	208	+9	269	344	- 75	- 66 (-3,13)

Zdroj: ŠÚ SR

Demografické správanie v roku 2001 až 2011 z pohľadu prirodzeného pohybu sa vyznačuje prírastkom hodnôt, kedy sa viac ľudí narodilo ako zomrelo. Po roku 2011 je zaznamenaný prirodzený úbytok. Nízka úroveň sobášnosti a s tým spojená pôrodnosť nedokázali vyvážiť vyššiu úmrtnosť.

Vplyvom obmedzenia pracovných príležitostí a dostupnosť bytov nútila ľudí migrovať za prácou, často aj so zmenou trvalého bydliska. Do mesta migrovalo menej ľudí ako sa z neho vysťahovalo. Ďalší vývoj migrácie môže ovplyvňovať ekonomická situácia mesta a jeho celková pozícia a s tým súvisiaca bytová výstavba a možnosť získania bytu.

Požiadavky na riešenie

- spracovať prognózu vývoja obyvateľstva mesta Brezno založenú na zhodnotení determinantov rozvoja,
- pre spracovanie prognózy využiť definitívne údaje zo sčítania 2001 najmä v podrobnejšej štruktúre, ako je v súčasnosti dostupné prognózne údaje o demografickom vývoji,
- v riešení zohľadniť nové rozvojové impulzy a premietnuť ich vplyv na vývoj počtu obyvateľov (trvalú a pracovnú migráciu),
- v riešení zabezpečiť územnotechnické podmienky pre oba možné varianty rozvoja a zároveň zabezpečiť dostatočnú územnú rezervu pre možný vývoj,
- počas celého návrhového obdobia počítať s neustálym nárastom vzdelanostnej úrovne obyvateľstva mesta v súvislosti s jeho celkovým rozvojom,
- v návrhovom období počítať s rozvojom heterogénnej štruktúry priemyslu, a to najmä v existujúcich odvetviach, ale aj v moderných odvetviach zameraných najmä na ekológiu a vysoké technológie, resp. nenáročných na energetické vstupy a suroviny, ktoré predstavujú značný potenciál pre budúci rast hrubého municipálneho produktu a rozvoj zamestnanosti,
- v návrhovom období počítať so zvyšovaním zastúpenia malých a stredných podnikov v sídle a s intenzívnymi kooperačnými väzbami medzi nimi,
- v návrhovom období počítať s postupným rozširovaním počtu pracovných príležitostí v terciárnom a kvartérnom sektore.

8. OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA URBANISTICKÚ KOMPOZÍCIU MESTA

Zhodnotenie priestorového a kompozičného systému

Symbiózou prírodných daností územie mesta s historickým stavebným vývojom je v súčasnosti vytvorené jedinečné urbánne prostredie, ktorému dominuje mestská pamiatková zóna (pamiatková zóna Brezno), s nadväznými priestormi vyformovanými v urbanistickom súlade s jej priestorovým systémom vytvárajúc tak najhodnotnejšie územia mesta Brezno. Základ pre formovanie systému mesta vznikol v 16. storočí, kedy sa vykryštalizoval pôdorys mesta so stredovekou parceláciou, ktorá potom pretrvávala ďalšie storočia. Domy boli postavené okolo veľkoryso koncipovaného obdĺžnikového námestia, s hĺbkovo radenými parcelami kolmými na uličnú čiaru. Čez námestie viedla hlavná západovýchodná komunikácia z Banskej Bystrice na Gemer, ktorá mala na námestí odbočku severným smerom, za mestom pokračovala ako cesta na Horehronie. Významnejšie stavebné aktivity súviseli s budovaním mestského opevnenia (17. storočie).

Mapa mesta z roku 1776 zachytáva mesto s rozvinutou urbanistickou štruktúrou, s predmestiami okolo centrálneho opevneného sídla – na západnej strane s predmestím Ulička po oboch stranách komunikácie rozširujúcej sa západným smerom do námestia, predmestím Burgundia medzi západným úsekom opevnenia a ramenom Hrona, predmestím Venecia na ľavom brehu Hrona, na ktoré voľne nadväzovala rozptýlená zástavba Kiepy a Židlova. V súpise z roku 1787 sa spomína aj malé námestie Hušták. Rieka Hron sa rozvetvovala hlavne v juhozápadnom území kotliny, kde jej vedľajšie ramená uzatvárali medzi sebou malé ostrovčeky. Jedno z malých ramien na západnej strane viedlo k mlynskému náhonu, ktorý stál južne od židovskej synagógy.

K všeobecnému intenzívnemu stavebnému ruchu došlo až koncom 18. storočia po veľkom požiari mesta dňa 9. mája 1779. Vnútorne mesto bolo až do polovice 19. storočia zovreté prstencom mestských hradieb s bránami s ustálenou nemiennou stredovekou urbanistickou štruktúrou. V priebehu druhej polovice 19. storočia námestia mnohých miest menili svoj vzhľad tým, že na dláždených, či povrchovo neupravených plochách sa zakladajú parky. Ťažiskom parkovej úpravy, zahájenej v roku 1884 v Brezne, bolo severná strana námestia.

Súčasný stav priestorovej štruktúry mesta je odrazom jeho doterajšieho urbanistického vývoja a jednotlivé vývojové etapy sú v jeho obraze jasne zreteľné a čitateľné. Kompozícia sídla by mala nadväzovať na súčasný urbanisticko-architektonický, historický a priestorový výraz mesta.

Urbanistickú kostru mesta Brezno tvorí historické jadro, v ktorom sa pretínajú pozdĺžna východozápadná kompozičná os prechádzajúca ulicami Čsl. armády a Kuzmányho a priečna severojužná kompozičná os prechádzajúca ulicami Rázusova a Chalupkova. Je potrebné rozvíjať i nové kompozičné osi:

- kompozičnú os prechádzajúcu ulicami Švermova – Černáková,
- kompozičnú os prechádzajúcu ulicou Boženy Nemcovej, Štúrova
- kompozičnú os prechádzajúcu ulicou Šramkova, Malinovského,
- kompozičnú os – terénne danosti, prepojenie na krajinu – dolina Rúry a pod.

Prirodzenou kompozičnou osou je priestor vodného toku Hron so sústredzovaním funkčných zón športu, rekreácie a oddychu, ale aj bývania.

Za hlavné mestské priestory považujeme priestory historického jadra, priestor nového centra Kasárne (západný vstup do mesta) a priestory okolo kompozičných osí. V týchto priestoroch bude potrebné klásť pri projektovaní a realizácii zvýšený dôraz a požiadavky na urbanistické začlenenie a architektonické riešenie objektov, zachovanie a tvorbu zelene.

Negatívnymi prvkami v obraze sídla boli a sú 12-podlažné bytové domy. Dôležité naďalej ostáva zachovať uličné priehľady do voľnej krajiny v ul. Černáková, Sládkovičova, Švermova, Fraňa Kráľa – Kasárne. Nový fenomén decentralizovania služieb a obchodu na novovytvorených plochách kasární prináša negatívny dopad na centrum mesta. Celkový obraz sídla je v návrhu dotvorený masívmi krajiny zelene po obvode sídla a návrhom obnovy krajiny zelene v priestoroch lazničného osídlenia.

Pri perspektívnom rozvoji mesta je žiadúce založené kompozičné princípy naďalej aplikovať, citlivo ich rozvíjať a využívať dané prirodzené vzťahy s cieľom dosiahnuť pri tvorbe urbánneho priestoru originalitu a jedinečnosť. V rámci detailného formovania priestorového systému mesta je žiadúce uplatňovať blokovú štruktúru ako základný výtvarný prvok mestského priestoru. Treba ho naďalej komponovať do koncepcií tvorby nových priestorov pôdorysného základu mesta resp. pri ich prestavbe. V ostatných novovytvorených zónach v kompozícii usporiadania priestorov blokova štruktúra môže byť uplatňovaná ako dopĺňajúca forma v systéme zástavby ale s výrazovým kompozičným a hmotovým pôsobením.

Prvky priestorovej a kompozičnej štruktúry

Mesto bolo založené na pravobrežnej terase nad riekou Hron, popri diaľkovom ťahu prechádzajúcom údolím paralelne s riekou Hron. Základný kompozičný princíp mestského pôdorysu tvorili ulice, z ktorých boli viaceré významnými diaľkovými obchodnými cestami. Západo-východnú os tvorila Valaštianska ulica a Farská (Ulica ČSA a Kuzmányho), severojužnú os Kostolná a Veľká (Chalupkova a Rázusova ulica). Pôdorys vnútorného mesta vymedzovala línia mestského opevnenia, vybudovaného po roku 1650, na príjazdových komunikáciách s mestskými bránami, na juhozápadnom a severovýchodnom úseku s baštami kruhového pôdorysu. V krížení hlavných osí bolo situované veľké priestrané námestie obdĺžnikového pôdorysu. Ulice a po roku 1650 aj línia mestského opevnenia vymedzovali základné bloky zástavby v intraviláne. Najväčší sa rozprestieral v juhozápadnej časti, vymedzený Veľkou (Rázusova) Valaštianskou ulicou (Ulica ČSA), bloky na východnej a severnej strane námestia ohraničovala Valaštianska (Ulica ČSA) a Kostolná ulica (Chalupkova) na východnej strane blok, oddeľovala ich úzka východo-západná ulička k hradbám (dnes východný záver Školskej). Bloky na západnej strane boli menšie, na južnej strane ohraničené Veľkou (Rázusova) a Farskou ulicou (Kuzmányho), priečne oddelené úzkou uličkou ku hradbám (dnešná Šramkova). Východný blok zástavby námestia z južnej strany bol vymedzený Farskou ulicou (Kuzmányho), od severného bloku ohraničeného Kostolnou ulicou (Chalupkova) a pravým brehom Hrona ho oddeľovala úzka ulička k lávke do predmestia Venecia, zachovaná dodnes.

Súčasťou mestského pôdorysu od 16. storočia boli predmestia. Na západnej strane Valaštianske predmestie vzniklo po stranách prístupovej komunikácie do mesta v predĺžení východo-západnej osi, pred Valaštianskou bránou rozšírením prístupovej komunikácie bolo vytvorené námestie lichobežníkového pôdorysu. Predmestia na východnej strane mali nepravidelný pôdorysný tvar, ovplyvnený terénymi danosťami. Predmestie Venecia vzniklo na terase na ľavom brehu Hrona s hlavnou severojužnou osou, ktorú tvorila cesta paralelná s riekou. Na východnej strane opevneného mesta topografické danosti s rozvetvenými ramenami Hrona mali za následok vznik sídelnej štruktúry nepravidelného pôdorysu, kde línie komunikácií sledovali tok Hrona. Pozdĺž východného úseku mestských hradieb

vzniklo predmestie Burgundia, ktorú tvorila ulica s obojstrannou zástavbou, paralelná s hradobným múrom mestského opevnenia, hranicu východnej zástavby tvorilo rameno Hrona. Pôdorysný tvar menších urbanistických štruktúr v blízkosti Košickej brány dol daný taktiež prírodnými podmienkami, ktoré určovali nepravidelné línie vedľajších ramien Hrona.

Samostatným prvkom po roku 1517 bol areál neskorogotického r. k. kostola na severnom okraji mesta s opevnením nepravidelného oválneho pôdorysu. Tento stav, ktorý zachytáva mapa mesta z roku 1772 sa výraznejšie nemenil až do konca 19. storočia, došlo len k postupnému zahusťovaniu zástavby v intraviláne aj extraviláne, ako aj menšiemu rozšíreniu južným a západným smerom.

Uzlom komunikačných ťahov bolo námestie. Západo-východný ťah z Banskej Bystrice ďalej na Horehronie, sa v centre mesta odkláňal severným smerom, kopírujúc tak geografické danosti určené veľkým meandrom Hrona. Na túto cestu na námestí nadväzovala komunikácia pokračujúca juhovýchodným smerom na Tisovec a Muráň. Severojužná komunikácia viedla za mestskými hradbami k Baldovskému mostu ponad Hron, oblúkom cez kopec Mazorník na Čierny Balog. V počiatočkoch nemala ešte taký význam ako v súčasnosti, pretože hlavné prepojenie zabezpečovala cestná komunikácia a úzkorozchodná železničná trať mimo územia mesta- z Hronca na Čierny Balog. Prepojenie mesta s predmestím Venecia na ľavom brehu Hrona zabezpečovali mosty cez ramená Hrona v blízkosti Košickej brány. Komunikácia vychádzajúca západným smerom zo severozápadného rohu námestia nemala ako cestná komunikácia väčší význam, pôvodne slúžila ako prístupová pešia komunikácia k severozápadnému úseku opevnenia. Pravidelnú šachovnicovú sieť dotvárali úzke hradobné uličky zo severozápadného rohu námestia západným smerom, zo severovýchodného rohu námestia vedúca na ostrov medzi ramenami Hrona, neskôr k pešej drevenej lávke cez Hron, spájajúcej mesto s východným predmestím Venecia (Lichardova ulica) a ulička z Rázusovej východným smerom k hradobnému múru (Šrámkova), začiatkom 20. storočia rozšírená. Pozdĺž západného ramena Hrona vznikla typická zástavba drevených domov garbiarov tzv. Kožiareň, ktorú zobrazuje katastrálna mapa z roku 1866.

Centrom sídla bolo námestie obdĺžnikového pôdorysu, predelené západno-východnou komunikáciou na väčšiu severnú a menšiu južnú časť. Kompaktná zástavba blokov, ako sa vykryštalizovala do roku 1866, v okrajových polohách mesta mala pri severnom okraji sídla charakter nesúvislej radovej zástavby drevených domov (ulica Drakšiar) alebo prechádzala do rozvoľnenej zástavby (na východnej strane Židl'ovo, Kieпка, na severnej Rúry), v okolí mesta sa vytvorilo osídlenie lazničkeho charakteru. V 19. storočí popri juhozápadnom a severozápadnom úseku opevnenia vznikla hradbová ulička Dolný a Horný Chobot s drevenými domami pristavanými k hradobnému múru. Prvé zmeny v ustálenej pôdorysnej štruktúre sídla súviseli s asanáciou mestských brán koncom 19. storočia. Nová výstavba v ich blízkosti nadväzovala na pôvodnú pôdorysnú štruktúru (výstavba dnešnej budovy stolárstva na mieste bývalého Horného Chobota, nárožný dom U Kolesárov na Rázusovej ulici). K zásadnejším zmenám došlo na východnej strane sídla, kde na mieste zakrivenej ulice Burgundia bola vytýčená nová priama ulica (Štúrova) paralelná s Rázusovou. Odkúpením a následnou asanáciou domov v juhozápadnom rohu námestia v roku 1929 bola zahájená výstavba novej ulice (Boženy Němcovej), paralelnej s Rázusovou, avšak s novým typom zástavby vilového charakteru. Jej rozširovanie južným smerom si vyžiadalo asanáciu juhozápadného úseku mestských hradieb s baštou a predurčilo rozširovanie výstavby nového typu mimo územia historického jadra mesta vymedzeného mestským opevnením.

Významnou zmenou v mestskom pôdoryse bola regulácia rieky Hron a jej prítokov. Rozvoľnenú krajinnú štruktúru s rozvetvenými ramenami Hrona na území juhozápadne od historického jadra, nahradila presne vymedzená líniová stavba murovanej terasy nábrežia, ťahajúca sa od bývalej drevenej lávky do predmestia Venecia v blízkosti bývalej Košickej brány až k Baldovskému mostu. Pozdĺž nábrežia Hrona vznikla okružná komunikácia s vilovou zástavbou, postupne dožívali drobné štruktúry (Kožiareň).

Povojnová výstavba na území mesta znamenala vážne narušenie pôvodného historického pôdorysu sídla. Po 2. sv. vojne boli asanované ďalšie časti juhozápadného hradobného múru, na ich mieste bolo územie rozparcelované na ďalšiu výstavbu rodinných domov, tvoriacich pokračovanie Ulice Boženy Němcovej južným smerom. Koncom 70. rokov minulého storočia asanáciou drevených domov pristavaných múru opevnenia zanikla charakteristická hradbová ulička Dolný Chobot a veľkoplošnou asanáciou aj predmestie Zadná Ulička na západnej strane sídla, pred vstupom do intravilánu s malým námestím. Historické jadro dostalo do bezprostredného kontaktu s výstavbou panelového sídliska.

Súčasný stav

Pôdorys pamiatkovej zóny tvorí územie, na západnej a južnej strane vymedzené líniou bývalého mestského opevnenia, na východnej rozšírené o bývalé predmestie Burgundia, ohraničené líniou pravého brehu rieky Hron. Základom pôdorysu je pravidelná sieť ulíc s nerozvinutou šachovnicovou osnovou, aká sa vykryštalizovala do roku 1931, kedy

bola na území pamiatkovej zóny vytvorená Ulica Boženy Němcovej. Hlavnú osnovu pôdorysu tvorí stredoveká západno-východná (Ulica ČSA- Kuzmányho) a severo-južná (Chalupkova- Rázusova) komunikácia, ktoré ako diaľkové dopravné ťahy prechádzajú cez sídlo a námestie, kde sa na jeho východnej strane križujú. Pravidelný pôdorys pamiatkovej zóny dotvárajú dve významné miestne komunikácie (Ulica Boženy Němcovej a Štúrova), paralelné s hlavnou severojužnou komunikáciou (Rázusovou ulicou). Uličnú sieť dopĺňajú dve priečne komunikácie Šrámkova, prepájajúca Rázusovu a Štúrovu a Malinovského, spájajúca historické jadro s novou výstavbou. Pôvodná hradobná ulička zo severozápadného rohu námestia bola rozšírená na cestnú komunikáciu, na území pamiatkovej zóny s obmedzenou dopravnou obsluhou. Svoj charakter ako úzka pešia komunikácia si zachovala ulička zo severovýchodného rohu námestia k pešej lávke cez Hron.

Centrom pôdorysnej osnovy je veľké námestie obdĺžnikového pôdorysu s hlavnou pozdĺžnou severo-južnou osou s miernym natočením na severovýchod. Po obvode je vymedzené úsekmi súvislej radovej zástavby, prerušenými len komunikáciami, vybíhajúcimi z námestia.

Cieľ riešenia

- vytvoriť jasnú kompozičnú schému mesta a túto vyjadriť v návrhu priestorového a funkčno – prevádzkového riešenia,
- vytvoriť ucelenú urbanistickú kompozíciu zastavaných plôch, prírodných prvkov a prepojenia na krajinné prostredie,
- zachovať identitu jednotlivých častí mesta, ich priestorové kompozičné zásady a charakteristickú funkčnú skladbu.

Požiadavky na riešenie

- posúdiť a navrhnúť podmienky pre vznik kvalitného celkového obrazu mesta a to z hľadiska vnútorného pohybu v meste, z hľadiska atraktivity prostredia a možnosti orientácie v ňom, ďalej z hľadiska pôsobenia mesta na vonkajšieho pozorovateľa a jeho zapojenia sa do krajinného obrazu,
- navrhnúť urbanistickú kompozíciu mesta pri zohľadnení zapojenia zastavaných plôch do krajinného prostredia v záujme harmónie prírodných a civilizačných prvkov,
- pri riešení urbanistickej kompozície mesta zohľadniť najmä prvky sídla a krajiny, akými sú napríklad: reliéf terénu, štruktúra a kompozícia prírodného priestoru, vonkajší obraz sídla, panoramatické pohľady, štruktúra a kompozícia sídla, dominanty sídla, farebnosť sídla, pôdorys sídla, parcelácia, verejné priestory, ulice, ako aj prírodné prvky v sídle,
- navrhnúť zásady vylepšenia urbanistickej kompozície obytných súborov a mestských vnútroblokov,
- posúdiť a navrhnúť urbanistickú kompozíciu mesta na riekou Hron ako hlavnej prírodnej kompozičnej osi mesta
- v návrhu urbanistickej kompozície mesta posúdiť novovzniknuté centrum okolo Kasární.

Z hľadiska vnútornej štruktúry je potrebné vytvoriť podmienky pre funkčné dobudovanie a priestorové stvárnenie:

- existujúcich uzlov – referenčných bodov, ktoré majú potenciál stať sa zreteľnými uzlami kompozičnej štruktúry mesta (verejné priestranstvá, námestia, križovatky, dominanty),
- kompozičných osí – línií a to jednak existujúcich ale aj novovytvorených tak, aby vytvárali organizujúci systém vnútornej štruktúry mesta,
- vytvoriť podmienky pre vznik kvalitného prostredia vhodného pre rozvoj všetkých funkčných zložiek mesta,
- koncentrovať rozvoj prioritne na využitie existujúcich zastavaných území, nové plochy zástavby navrhovať so zreteľom na minimalizáciu záberov poľnohospodárskej a lesnej pôdy,
- zabezpečiť predpoklady pre rozvoj mesta ako centra cestovného ruchu, pre vznik kvalitného rekreačného prostredia poskytujúceho vysoký štandard služieb,
- vytvoriť podmienky pre vznik hierarchickej štruktúry rozvojových území mesta so zabezpečením ich vzájomných väzieb,
- zohľadniť v riešení funkčnú i priestorovú diferenciáciu jednotlivých častí mesta,
- zabezpečiť predpoklady pre rozvoj polyfunkčného územia v centre mesta,
- pri návrhu využitia územia vychádzať z návrhu optimálneho priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s prihliadnutím na krajinnoekologické, kultúrno-historické a socio-ekonomické podmienky (krajinnoekologický plán),

- prevádzky zaťažujúce okolie neprimeraným hlukom, exhalátmi, vysokými nárokmi na nákladnú dopravu lokalizovať mimo centra mesta a obytných území,
- územie organizovať s dôrazom na minimalizáciu nárokov na dopravnú obsluhu s možnosťou maximálnej dostupnosti nemotorickými druhmi dopravy.

9. OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA OBNOVU, PRESTAVBU A ASANÁCIU MESTA

V návrhu rešpektovať podmienky ochrany kultúrneho a historického dedičstva. S dôrazom na ochranu územia Pamiatkovej zóny Brezno, objektov zapísaných v ústrednom zozname pamiatkového fondu i archeologických lokalít nachádzajúcich sa na území mesta.

V návrhu ÚPN mesta Brezno uvažovať hlavne s prestavbou zanedbaných a neudržiavaných plôch. Asanácie navrhovať len v nevyhnutnom rozsahu, v dôsledku kolízie objektov s navrhovanými verejnoprospešnými stavbami. Obnovu, prestavbu a asanáciu v meste je možné definovať na základe koncepcie rozvojových potrieb formulovaných v stadiach zadania, na ktoré má zásadný vplyv, stav urbánnej štruktúry.

Požiadavky na riešenie

- vytvoriť podmienky pre zachovanie kultúrneho a historického dedičstva s dôrazom na ochranu území pamiatkovej zóny,
- posúdiť a navrhnúť obnovu a prestavbu v súčasnosti nevhodne využívaných a nevyužívaných objektov a plôch s cieľom zvýšenia kvality mestského prostredia,
- vytvoriť podmienky pre kvalitné napojenie územia na zariadenia technickej a dopravnej infraštruktúry,
- počítať s obnovou bezprostredného okolia nehnuteľných pamiatok zapísaných ÚZPF s dôrazom na ich prezentáciu návštevníkom,
- z hľadiska ozdravenia mestského organizmu uvažovať s prestavbou Kasární, a prestavbou a asanáciou areálu Mostárne.

10. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ROZVOJA DOPRAVY A KONCEPCIE TECHNICKÉHO VYBAVENIA

10.1 Doprava

Územné charakteristiky pre rozvoj dopravy vyplývajú najmä z ekonomických vzťahov a funkčných väzieb územných jednotiek (obcí) okresu Brezno, bilaterálnych vzťahov Banská Bystrica – Brezno, ako aj z polohy a významu mesta v sídelnej a krajinnej štruktúre VÚC a Slovenska.

Ťažiskovým priestorom územia subregiónu/okresu a mesta Brezno budú aj v budúcnosti prechádzať nadradené komunikácie:

- železničná trať č. 170 Zvolen – Brezno – Margecany,
- železničná trať č. 173 Brezno – Tisovec – Jesenské,
- cesta I/66 – (R1) Zvolen – Banská Bystrica – Brezno – Telgárt – (I/67 Poprad),
- cesta I/72 Liptovský Hrádok – Čertovica – Podbrezová – Brezno – Tisovec,
- cesta II/529 (I/75) - Mýto pod Ďumbierom – Brezno – Čierny Balog – Hriňová.

Dopravná infraštruktúra má pre riešené územie hospodársky, administratívny a rekreačný význam individuálnej a hromadnej osobnej dopravy v smeroch ZV Slovenska zdrojová a cieľová nákladná doprava vyvolaná významnými centrami s výrobnými areálmi lokalizovanými v mestách kraja: Banská Bystrica, Slovenská Ľupča, Podbrezová, Tisovec.

V smere S-J naprieč pohorím Nízke Tatry a Poľana/Vepor prechádza železničná a cestná doprava hospodárska do susedných regiónov s centrami Liptovský Hrádok, Poprad, južne Detva, Poltár a Rimavská Sobota, ale najmä tranzitná rekreačná do stredísk v Nízkych a Vysokých Tatrách na severe a južne CHKO Poľana a NP Muránska planina. Kotlinový efekt vymedzený tokom rieky Hron a súbežne trasovanej železnice dáva výborné podmienky pre bývanie s potrebnou občianskou vybavenosťou, ale aj deliacou bariérou pre nákladnú dopravu „za riekou“ bude najmä pre polohu železničnej trate a už realizovanej preložky cesty – prieťahu I/66 z ťažiska mesta deliť cenný priestor mesta na priemyselný a obytný, bez obmedzovania rozvoja týchto funkcií. Priestorové podmienky jestvujúcej miestnej komunikačnej siete dávajú predpoklad jej bezkolíznosti v medziach udržateľnosti.

Priestorové podmienky obslužnej uličnej siete mesta sú primerané veľkosti mesta, ale v súlade s požiadavkou Slovenskej správy ciest, a.s. sa navrhujú do nižších kategórií MK, aby vyhovovali pobytovej funkcii a redukovaniu mobility obyvateľov na nevyhnutné minimum.

Statická doprava

Parkovanie vozidiel je na území celého mesta v súčasných kapacitách a kvalite nevyhovujúce a zákonite sa najviac prejavuje v centrálnej mestskej zóne, kde je sústredená vybavenosť celomestského významu a taktiež pri areáloch a objektoch s veľkou zamestnanosťou a návštevnosťou. Problematika odstavovania vozidiel sa prejavuje v obytných územiach s veľkou hustotou zástavby. V týchto zónach niet priestoru a pre výstavbu radových garáží, ako je tomu v starších častiach mesta. Výhodiskom je výstavba nadzemných a podzemných garáží, čo umožní uvoľniť vozidlami preplnené ulice a tým zlepšiť obytné prostredie.

Pre rozvoj cestnej dopravnej siete vo väzbe na mesto Brezno, sú rozhodujúce najmä nasledovné dokumenty:

- Programové vyhlásenia vlády (2016-2020) za oblasť dopravy,
- Konceptia územného rozvoja Slovenskej republiky 2001 (v znení KÚRS 2011) schválené uznesením vlády SR č. 1003/2001, záväzná časť vyhlásená nariadením vlády SR č. 528/2002 Z.z.,
- Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014-2020,
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020, Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030,
- Uznesenie vlády SR č. 223/2013 k návrhu Národnej stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike.
- ÚPN VÚC Banskobystrického kraja – záväzná časť vyhlásená nariadením vlády SR č. 263/98 Z.z.,
- Zmeny a doplnky ÚPN VÚC Banskobystrický kraj.

10.2 Dopravné podmienky rozvoja územia mesta

Kvalita dopravnej infraštruktúry regiónu, ale najmä mesta Brezno je daná charakteristikami dopravnými, územnými a environmentálnymi. Predmetom analýz dopravy v meste sú početné zmeny a doplnky územného plánu a realizované investície, najmä 1. etapa preložky cesty I/66, transformácia vnútorných priestorov areálu Mostáreň Brezno výrobo-skladovacích a obchodných funkcií v čase a priestore mesta s významnými nárokmi na dopravu, podľa informácií mesta funkcie prevádzok výroby a obchodu.

Nové spoločenské pomery najviac ovplyvnili koncepciu na úseku dopravných zariadení. Systém nápočtov a centralizácie autoopravní, servisov, autopredajní a čerpacích staníc pohonných hmôt do malého počtu veľkokapacitných objektov je prekonaný. V územnoplánovacej činnosti je potrebné dopravné zariadenia pre automobilovú dopravu usmerňovať z hľadiska územných zámerov, estetických požiadaviek v priestore, potreby ochrany životného prostredia a hygienických noriem.

Požiadavky na riešenie

- v riešení UPN mesta Brezno uvažovať s vytvorením predpokladov pre uplatnenie integrovanej dopravy

Cestná doprava

- dopravný systém mesta (Základný komunikačný systém ZAKOS) navrhnuť tak, aby rešpektoval nadradené rezortné koncepcie a umožňoval dokompletovanie dopravnej kostry pre dopravnú obsluhu mesta s väzbami na okolité sídla a obsluhu územia,
- dopravná situácia v meste - problematický prieťah štátnej cesty I/66 centrálnou časťou sídla a jej križovanie so štátnymi cestami II/529 a I/72 priamo v historickom jadre,
- zabezpečiť optimálne napojenie komunikačnej siete mesta na nadradený dopravný systém regiónu a štátu,
- zabezpečiť dopravnú obsluhu všetkých oblastí mesta v súlade s ich funkciami,
- spracovať návrh komunikačnej siete mesta na základe výpočtov dopravnej prognózy automobilovej dopravy,
- posúdiť kapacity navrhovanej komunikačnej siete mesta podľa platných STN,
- navrhnuť riešenie líniových a bodových závad s cieľom eliminovať úseky a uzly vykazujúce dopravné obmedzenia, či ohrozujúce bezpečnosť cestnej premávky.

Statická doprava

- stanoviť zásady riešenia problematiky odstavovania a parkovania vozidiel s nápočtom výhľadových nárokov podľa urbanistických obvodov,
- v jestvujúcich obytných zónach navrhnuť systém odstavovania a parkovania vo forme hromadných garáží s kapacitou parkovacích plôch do 250 miest, s ohľadom na požiadavky ochrany životného prostredia,
- prehodnotiť možnosť prestavby jestvujúcich radových garáží na kapacitne vyhovujúce viacpodlažné garáže, čím dôjde k efektívnemu využitiu plôch,
- v novonavrhovaných obytných zónach navrhnuť riešenie potreby odstavných a parkovacích plôch na vlastných pozemkoch s využitím podzemného parkovania v maximálnej miere,
- pre plochy vybavenosti navrhnuť také riešenie parkovania vozidiel zásadne na vlastných pozemkoch s využitím možnosti podzemného, resp. nadzemného parkovania,
- v centrálnej časti mesta navrhnuť pokrytie deficitu potreby parkovacích plôch, s využitím inteligentného systému riešenia dopravy, vytipovať plochy pre vytvorenie verejných parkovísk a verejných parkovacích garáží s dôrazom na centrálnu mestskú zónu,
- postupovať v súlade s STN 73 6110.

Mestská a prímestská autobusová doprava

- posúdiť a navrhnuť umiestnenie autobusovej zastávky v centre mesta,
- navrhnuť obsluhu územia hromadnou dopravou.

Cyklistická doprava

- navrhnuť cyklistické trasy v zastavanom území mesta, ktoré budú nadväzovať na nadradený systém cyklotrás a na cyklotrasy v krajine a minimalizovať kolízne body s automobilovou dopravou,
- posúdiť a navrhnuť trasy cyklotrás v miestach intenzívnej automobilovej dopravy (samostatné cestičky pre cyklistov),
- stanoviť základnú charakteristiku cyklistických trás,
- rozvoj cyklistickej dopravy v meste orientovať na rozvoj cyklistických trás účelových ako aj rekreačného a športového charakteru s ohľadom na danosti územia,
- postupovať v súlade s Uznesením vlády SR č. 223/2013 k návrhu Národnej stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike.

Pešia doprava

- navrhnuť hlavné pešie ťahy v súvislosti s novými dopravnými väzbami,
- pešie trasy navrhovať s ohľadom na ich bezkolízne vedenie cez hlavné dopravné ťahy,
- posúdiť a navrhnuť riešenie veľkej dochádzkovej vzdialenosti centra mesta zo železničnej stanice,
- navrhnuť hlavné pešie prepojenie centra mesta s jednotlivými obytnými zónami formou chodníkov pozdĺž komunikácii resp. samostatnými pešími ťahmi,
- v oblastiach s prevládajúcou funkciou pešieho pohybu navrhnuť komplexnú dopravnú obsluhu územia vrátane zásobovacej dopravy a väzieb na okolité územie,
- navrhnuť princípy odstránenia kolízií jestvujúcich a navrhovaných peších trás a cyklistických trás s onými druhmi dopravy – hlavne cestnou a železničnou.

Železničná doprava

- rezervovať koridor pre modernizáciu trate č. 116 Banská Bystrica – Červená Skala,
- posúdiť a navrhnuť preložku trate – kolидуje s výstavbou vodnej nádrže.

Letecká doprava

- rešpektovať plochu verejného záujmu pre vrtuľníky vrtuľovej záchrannej zdravotnej služby aj s ochranným pásmom.

Dopravné zariadenia

- návrh dopravných zariadení usmerňovať v nadväznosti na základný komunikačný systém mesta,
- navrhnuť jednotnú koncepciu systému ako neoddeliteľnú súčasť dopravných koridorov v meste,
- uvažovať z alternatívnymi zdrojmi.

10.3 Vodné hospodárstvo

10.3.1 Hydrotechnické stavby, ochrana vôd

V katastrálnom území mesta Brezno nie je v súčasnosti vybudovaná žiadna vodná nádrž. Z dôvodu ochrany zastavaného územia v miestnej časti Mazorníkovo boli vybudované 2 poldre – suché nádrže na potoku Drábsko a potoku Chamarová.

Známe zámery

- Protipovodňové opatrenia ochrany mesta Brezno „Brezno, vodný tok Hron r.km 220,300 – r.km 227,750“ sú zahrnuté v Pláne manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Hron. Účelom je zabezpečenie ochrany intravilánu na prietok Q100 s bezpečnosťou 0,5 m,
- „Brezno – protipovodňové opatrenia na toku Mazorník“, úprava potoka v úseku r.km 0,145 – r.km 0,302 a vybudovanie poldra v r.km 1,351,
- „Brezno – protipovodňové opatrenia na toku Židlovo“, vybudovanie poldra v r.km 0,595,
- „Brezno – protipovodňové opatrenia v povodí potoka Drábsko (Kabátovského potoka)“, úprava toku v r.km 1,182 – r.km 1,583,
- Vodná nádrž Rohozná na Rohoznej, kategória „C“, max. hladina 535,000 m n. m.

Zpracovať a posúdiť navrhované protipovodňové opatrenia podľa spracovaných PD:

- Integrovaná preventívna protipovodňová ochrana mesta Brezno – vzorové vodné stavby (projektant Ing. F. Háber, Ing. M. Hríb, PhD., 12/2016)
- IPPO Brezno – terénne úpravy v mikropovodiach č.4 Lúčky a č.5 Hlboká (projektant Ing. F. Háber, Ing. M. Hríb, PhD., 05/2017)
- Protipovodňové opatrenia intravilánu Mesta Brezno – odvádzanie z povrchového odtoku Poľná ulica (spravovateľ Rovest s.r.o., 08/2016)

Chránená vodohospodárska oblasť

Do severnej časti katastrálneho územia mesta Brezno zasahuje územie významnej prirodzenej akumulácie vôd v SR – Chránená vodohospodárska oblasť Nízke Tatry – východná časť, ktorá bola vyhlásená Nariadením vlády SSR č. 13/1987 Zb. V tejto CHVO sa nachádzajú zdroje pitnej vody, skupinového vodovodu Bystrá - Brezno (Tále - Bystrá, Trangoška).

Ochranné pásma vodárenských zdrojov

Do severnej časti katastrálneho územia mesta Brezno zasahujú ochranné pásma II. stupňa vodárenských zdrojov Trangoška a Mlynná. V návrhu koncepcie využiť urbanistický potenciál pripravovanej vodnej nádrže Rohozná na lokalizáciu mestských funkcií a do územného plánu premietnuť potrebné vodohospodárske opatrenia.

Požiadavky na riešenie

- vytvoriť podmienky pre zvyšovanie protipovodňovej ochrany v zastavaných častiach a krajine ako i pre zamedzovanie ohrozovania zastavaných okrajov mestských častí stekajúcou vodou z vyššie položených poľnohospodársky využívaných plôch,
- vytvoriť podmienky a zpracovať návrh vodnej nádrže Rohozná,

10.3.2 Zásobovanie vodou

Z hľadiska zásobovania pitnou vodou mesto Brezno nie je sebestačné kryť potrebu pitnej vody zo zdrojov nachádzajúcich sa vo vlastnom katastrálnom území. Zabezpečenie potrebného množstva pitnej vody pre verejný vodovod mesta je riešené odberom vody z SKV Bystrá Brezno a VZ Trangoška. Vodovody sú v správe StVPS, a.s. OZ 01 Banská Bystrica. Súčasný stav zásobovania mesta Brezno pitnou vodou nespĺňa požiadavky všetkých odberateľov, čo sa týka množstva a kvality pitnej vody. Nízke výdatnosti miestnych drobných podzemných zdrojov pitnej vody nezabezpečujú komfortné zásobovanie pitnou vodou.

Rešpektovať:

- ochranné pásmo vodárenského zdroja Mlynná, ktoré bolo vyhlásené Rozhodnutím ONV . odbor PLVH v Banskej Bystrici dňa 18.11.1988 číslo PLVH 1756188-Dj.
- ochranné pásmo vodárenského zdroja Trangoška, v zmysle §19 zákona č. 138/73 Zb., č.PLVH-1982-88-Dj zo dňa 17.11.1988.

Požiadavky na riešenie

- *posúdiť a vytvoriť podmienky pre zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou pre celé územie mesta,*
- *vytvoriť podmienky a navrhnuť obnovu nevyhovujúcich vodovodných potrubí,*
- *vytvoriť podmienky a navrhnuť mestskú hydrantovú sieť v existujúcich aj navrhovaných územiach,*
- *vymedziť koridory na ochranu existujúcich verejných vodovodov a verejných kanalizácií a novonavrhovaných rozšírení verejných vodovodov v zmysle ich ochranných pásiem z dôvodu prístupu pešo a mechanizmami pre vykonávanie opráv a údržby prevádzkovateľom,*
- *rešpektovať ochranné pásma zdrojov pitnej vody,*
- *rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov ,*
- *vytvoriť podmienky a zapracovať projekčne pripravené stavby.*

10.3.3 Odkanalizovanie

V súčasnosti sú odpadové vody odvádzané verejnou jednotnou kanalizačnou sieťou mesta Brezno odvádzajúcou odpadové vody z domácností, občianskej vybavenosti, priemyslových a poľnohospodárskych závodov ako aj zrážkové vody zo spevnených plôch a balastné vody do M BIO ČOV Brezno. Recipientom vyčistených odpadových vôd je rieka Hron. Na stokovej sieti je vybudovaných 7 odľahčovacích komôr a 2 čerpacie stanice (Predné Halny a Potočná).

V súčasnosti sú na území mesta v prevádzke 2 kanalizačné komplexy s ČOV :

- jednotná verejná kanalizácia mesta Brezno s M BIO ČOV Brezno v správe StVPS, a. s. OZ 01 Banská Bystrica,
- splašková kanalizácia Podkoreňová s ČOV Podkoreňová v správe MsÚ Brezno.

Na pravom brehu Hrona, z centrálnej časti mesta odvádzajú odpadové vody sústavy zberačov A, D, E, F. Na ľavom brehu Hrona je odkanalizovaná:

- zberačom B časť Mazorníkova (Vřbová ulica, športový areál) a areál Mostárne Brezno, kanalizácia nie je v správe StVPS, a. s. 01 Banská Bystrica,
- zberačom C zostávajúca časť Mazorníkova,
- zberačom H zástavba v lokalite Brezenec a Kieпка, kanalizácia na ulici Kieпка nie je v správe StVPS, a. s. OZ 01 Banská Bystrica.

Požiadavky na riešenie

- *zabezpečiť podmienky pre odkanalizovanie splaškových odpadových vôd z celého územia mesta vrátane nových rozvojových plôch, s kapacitnou rezervou pre rozvoj (vyčíslit'),*
- *zhodnotiť aktuálny stav v odvádzaní a zneškodňovaní odpadových vôd, vyčíslit' množstvo odpadových vôd v zmysle navrhovaného územného rozvoja, uviesť bilancie množstva splaškových vôd pre súčasný a navrhovaný stav,*
- *posúdiť a navrhnuť delenie kanalizačnú sústavu mesta,*
- *vytvoriť podmienky pre rekonštrukcie nevyhovujúcich stôk podľa podkladov správcov verejného vodovodu a verejnej kanalizácie,*
- *rešpektovanie pásma ochrany verejných kanalizácií,*
- *vytvoriť podmienky a zapracovať pripravované stavby súvisiace s rozšírením verejnej kanalizácie mesta do m. č. Predné Halny, Zadné Halny a Bujakovo,*
- *Zohľadniť zraniteľnosť sídiel z hľadiska dôsledkov zmeny klímy vytvorením podmienok a zapracovaním adaptačných opatrení v zmysle dokumentu „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“ – Zvyšovať schopnosť vysporiadať sa s extrémnymi situáciami ako sucho, keď je potrebné spomaliť odtok a zabezpečiť zachytávanie vody, alebo prívateľové povodne, keď je potrebné zabezpečiť efektívne odvedenie vôd z prostredia*

10.4 Zásobovanie energiami

10.4.1 Zásobovanie plynom

Na území okresu Brezno je v prevádzke sústava diaľkových vysokotlakových plynovodov, ktoré slúžia na tranzitnú dopravu plynu ako aj na plynofikáciu mesta Brezna a ďalších obcí v okrese. Územím okresu (mimo katastrálneho územia Brezna) vedú vysokotlakové plynovody Valaská - Banská Bystrica a Bacúch - Pohorelá.

Cez kataster Brezna vedú tieto plynovody:

- Diaľkový prepojovací plynovod VTL DN 500 PN / 6,4 MPa ochranné pásmo 2 x 8 m, bezpečnostné pásmo 2 x 150 m, má tranzitný charakter (trasa Rimavská Sobota - Liptovský Hrádok) a prebieha severo - južným smerom cez sektory II. a III. na východe katastrálneho územia,
- Plynovod VTL DN 500 PN 4,0/2,5 MPa, ochranné pásmo 2 x 8 m, bezpečnostné pásmo 2 x 50 m má prepojovací charakter (trasa Michalová - Valaská),
- Plynovod VTL DN 200 PN 2,5 MPa ochranné pásmo 2 x 4 m bezpečnostné pásmo 2 x 20 m má zásobovací charakter (trasa Valaská - Brezno),
- VTL prípojky určené na plošnú resp. bodovú plynofikáciu majú ochranné pásmo 2 x 4 m a bezpečnostné pásmo 2 x 20 m. Regulačné stanice plynu majú ochranné pásmo 8 m. Dopravovaným médiom je zemný plyn naftový s výhrevnosťou 33,5 MJ/m³.

Plynofikácia mesta Brezno

V meste Brezno sú v prevádzke dva plynárenské okrsky. Plynárenský okrsek I. zahŕňa urbanistické obvody UO I., II. a je zásobovaný plynom z dvoch protiľahlo umiestnených regulačných staníc (RS). Prvá RS VTL/STL Q 5000 je umiestnená na západnom okraji mesta, druhá RS VTL/STL Q 3000 je umiestnená v časti Podkoreňová na juhovýchode mesta. Obidve RS sú prepojené hlavným plynovodom a vytvárajú jednotnú distribučnú sieť. Plynárenský okrsek II. zahŕňa urbanistické obvody UO IV., V. a je zásobovaný plynom z RS VTL/STL Q 5000 umiestnenej v južnej časti Mazorníkova.

Požiadavky na riešenie :

- optimalizovať územné vedenie trás potrubných vedení zemného plynu a navrhovanie plynárenských zariadení v súlade s rozvojom plynárenského priemyslu,
- uvažovať s modernizáciou, rekonštrukciou rozvodov plynu a plynárenských zariadení a využiť ich na zvýšenie prenosových kapacít pre zásobovanie plynom v navrhovaných rozvojových plochách
- rozvoj plynofikácie jednotlivých ÚO je potrebné riešiť a zabezpečovať komplexne s rozvojom teplofikácie, elektrofikácie a využívaním obnoviteľných zdrojov palív a energie,
- posúdiť a navrhnuť prepojenie oboch plynárenských okrskov a vytvoriť jednotný plynofikačný obvod mesta, ktorý umožní dodávku plynu z troch protiľahlé - hviezdicovo umiestnených RS do jednotnej STL distribučnej siete. Výhodou takéhoto riešenia sú lepšie podmienky pre prúdenie plynu a menšie úbytky tlaku v distribučnej sieti, zlepši sa prevádzková bezpečnosť pri záskokoch a otvorí sa možnosť využiť rezervu výkonu regulačných staníc v prospech dodávky plynu pre ďalších odberateľov a do nových priestorov,
- vytvoriť podmienky a navrhnuť plynofikáciu priemyselnej zóny Mostáreň (UO III.). z jednotného plynofikačného obvodu, ako aj dobudovať plynovodnú distribučnú sieť na celom urbanizovanom území,
- vytvoriť podmienky a zapracovať pripravovanú plynofikáciu územia priemyselnej zóny Mostáreň a Predné Halny s napojením na hlavný plynovod,
- posúdiť a navrhnuť dobudovanie plynárenskej distribučnej siete v ostatných miestnych častiach podľa miestnych podmienok (aj z vedľajších plynovodov). Konfigurácia plynárenskej siete je v priestoroch sústredenej zástavby zokruhovaná, v priestoroch voľnejšej zástavby má papršlekový charakter,
- zachovať a rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma existujúcich plynárenských zariadení.

10.4.2 Zásobovanie teplom

Mesto Brezno leží v oblasti výpočtových teplôt vonkajšieho vzduchu - 18° C bez intenzívnych vetrov. Vykurovacie obdobie trvá 248 dní, priemerná vonkajšia teplota vzduchu vo vykurovacom období je + 2,8° C. Veľké priemyselné závody, prevádzky a výrobo-technické zariadenia sú zásobované teplom z ústredných zdrojov tepla, z ktorých najväčšie sú v Mostárni (nová výhrevňa 34,9 MW, stará výhrevňa 21,8 MW) a v nemocnici (15,4 MW).

V hromadnej bytovej výstavbe má dominantné postavenie polycentrické zásobovanie teplom zo 6 okrskových kotolní (na sídliskách Západ, Stred a Mazorníkovo) s inštalovaným výkonom v rozpätí 4,8 -11,2 MW. Polycentrickým spôsobom je vykurovaných takmer 5 000 bytov v bytových domoch.

Decentralizované zásobovanie teplom z domových kotolní s výkonom 0,5 -3,0 MW sa uplatňuje v rozmanitých viacpodlažných objektoch mimo dosahu polycentrického zásobovania teplom najmä v centrálnej a východnej časti mesta. Spolu približne 25 domových kotolní vykuruje rôzne objekty, ktoré slúžia výrobe, administratíve, školám, ale aj na bývanie pre takmer 800 bytov.

Individuálne vykurovanie z drobných domových kotolní (výkon do 50 kW) sa týka všetkých priestorov nízkopodlažnej zástavby rodinných domov v celom meste (asi 1 000 bytov). Niekoľko sto bytov má lokálne kúrenie pecami na tuhé palivo.

Komplexná problematika zásobovania teplom

Jestvujúci spôsob zásobovania teplom v jednotlivých obvodoch odporúčame zachovať. Z hľadiska ďalšieho rozvoja bude potrebné racionalizovať vykurovacie systémy, venovať pozornosť ekologickým problémom vykurovacích systémov ako aj realizovať technickú úpravu a zateplenie obvodového muriva.

Pre rekonštrukciu a nadstavbu bytových domov je najvhodnejšie využiť jestvujúce zdroje tepla - okrskové kotolne.

Pre novú viacpodlažnú zástavbu sa javí vhodným aj decentralizované zásobovanie teplom z nových domových kotolní. Decentralizované zásobovanie teplom má potrebnú flexibilitu a je vhodné pre objekty, ktoré rekonštrukciou zmenia nielen funkciu ale aj potrebu tepla. Individuálne vykurovanie z drobných domových kotolní odporúčame pre lokality RD. Pokiaľ je k dispozícii zemný plyn, sú tieto zdroje tepla komfortné a hygienicky nezávadné. Lokálne kúrenie je vhodné pre núdzové, sociálne bývanie.

Požiadavky na riešenie :

- vytvoriť podmienky pre využívanie obnoviteľných zdrojov energie pred fosílnymi palivami za predpokladu splnenia kritérií energetickej a ekonomickej efektívnosti, kritérií ochrany životného prostredia, ale najmä kritéria ročných nákladov na vykurovanie pre konečného spotrebiteľa. Využiť geotermálnu energiu ako možný zdroj energie pre objekty rekreácie a cestovného ruchu,
- pri výstavbe všetkých nových zdrojov tepla na území mesta dodržať požiadavky neohrozenia verejných záujmov a pri zdrojoch tepla s inštalovaným výkonom nad 100 kW preukázať dodržanie emisných limitov,
- posúdiť smogovú situáciu v centre mesta, a navrhnuť podmienky pre zlepšenie,
- posúdiť jestvujúci spôsob zásobovania teplom v jednotlivých urbanistických obvodoch,
- z hľadiska ďalšieho rozvoja posúdiť a navrhnuť potrebné racionalizovať vykurovacie systémy, venovať pozornosť ekologickým problémom vykurovacích systémov, technickej úprave a zateplenie obvodového muriva,
- postupovať v súlade s Koncepciou rozvoja tepelného hospodárstva mesta Brezno – aktualizácia 2019.

10.4.3 Zásobovanie elektrickou energiou

Bytový fond (RD a BD) a objekty občianskej a technickej vybavenosti v meste Brezno sú zásobované elektrickou energiou z murovaných a stožiarových transformátorových staníc. V urbanistických obvodoch Mesto I., II. slúžia pre zásobovanie elektrickou energiou murované transformátorové stanice 6/0,4 kV, ktoré sú napájané slučkováním 10 kV káblovým napájacím č.609, 610, 611 a 612 z prevodovej transformátorovej stanice 22/0,6 kV. Urbanistický obvod IV. Mazorníkovo je elektrickou energiou zásobované z murovaných transformátorových staníc 22/0,4 kV slučkováním zo spínacej stanice 22 kV, ktorá je napájaná 22 kV vzdušnými linkami č. 401, 402 z prevodovej transformátorovej stanice 110/22 kV Mostáreň Brezno. Ostatné obvody sú elektrickou energiou zásobované v prevažnej miere zo stožiarových transformátorových staníc 22/0,4 kV, ktoré sú napájané 22 kV vzdušnými prípojkami z 22 kV vzdušných liniek, vyúsťujúcich z prevodovej transformátorovej stanice 22/0,4 kV Mostáreň Brezno.

Požiadavky na riešenie :

- na základe stanovenej urbanistickej koncepcie rozvoja obytnej, výrobnéj a rekreačnej funkcie sídla navrhnuť bilancie potreby elektrickej energie pre jednotlivé lokality,
- v nadväznosti na tieto bilancie odberu sa navrhnuť potrebné úpravy na rozvodnej sieti a sieti trafostaníc,
- posúdiť a navrhnuť distribučné rozvody VN, NN a verejné osvetlenie umiestnením do zeme, v súlade s vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 532/2002 Z. z. územnotechnické požiadavky na výstavbu, §4. Umiestnenie stavby, ods.(5),
- rešpektovať ochranné pásma elektrizačnej sústavy stanovené v Zákone č. 656/2004 Z. z. o energetike v znení neskorších predpisov,
- vytvoriť podmienky pre rozvoj zariadení na výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov.

10.5 Telekomunikácie a pošta

HOST Brezno spadá do primárnej oblasti Banská Bystrica. Mesto Brezno tvorí samostatný uzlový telefónny obvod (UTO), ktorý spadá do tranzitného telefónneho obvodu (TTO) Banská Bystrica. Do UTO Brezno spadajú miestne telefónne obvody (MTO) : LD-BREZ, RU-Čiern, RU-Lom N, RU-Micha, RU-Pohro, RU-Mýto, RU-POHOR, RU-PODBR, RU-Valas, RU-ŠUMIA, RU-Telga.

Riešeným územím prechádzajú káble pre DOK, DON a OOK prostredníctvom koncentrátorov, ktoré sú v správe Slovak Telecom a.s., Bratislava a miestne telekomunikačné káble, správcami ktorých sú okrem ST a.s. aj ďalší mobilní operátori. Prechod k štruktúre digitálnej telekomunikačnej siete znamená zníženie počtu hierarchických úrovní spojovacích prvkov na dve /úroveň tranzitných ústrední, úroveň riadiacich ústrední/.

Riadiace ústredne (HOST) sa len výnimočne budujú mimo sídlo PC. Vzdialené účastnícke stupne, ktoré sú nasadzované v súčasnosti v sieti, nemajú samostatnú funkciu spojovania, čo vyvoláva zvýšenú potrebu prenosových kapacít v 3. vrstve transportnej siete (HOST – RSU/DLU). Snaha eliminovať možné dopady na prevádzku pri výpadkoch prenosových prostriedkov má za následok podstatné zvýšenie nárokov na spoľahlivosť a zabezpečenie sieťového napojenia vyššie menovaných spojovacích prvkov. To viedlo k rozhodnutiu využívať optické káble a SDH technológiu aj v tejto najnižšej úrovni siete. Tým sa okrem iného vytvoria predpoklady pre splnenie strategických cieľov ST (optika bližšie k zákazníkovi, vyššia kvalita a sortiment služieb, vytvorenie predpokladov pre poskytovanie multimediálnych služieb).

Zabezpečenie poštových služieb

Realizátorom poštových služieb na území mesta je Slovenská pošta, a.s. Súčasná rozmiestnenie pôst na území mesta, ako aj priestorové podmienky jednotlivých zariadení, sú podľa Slovenskej pošty a.s., dostatočné na kvalitné poskytovanie služieb obyvateľstvu. Rozvojové zámery Slovenskej pošty nie sú podľa poznatkov spracovateľa prieskumov a rozborov pre ÚPN mesta spojené s územnými nárokmi, zameriavajú sa skôr na skvalitnenie služieb budovaním informačného systému a automatizáciou práce.

Požiadavky na riešenie a rozvojové ciele :

- vytvoriť podmienky pre zvyšovanie kvalitatívnej aj kvantitatívnej úrovne telekomunikačných služieb,
- navrhnuť predpoklady pre postupný presun ťažiska telekomunikačných služieb z hlasových na dátové služby,
- vytvoriť podmienky pre rozširovanie a skvalitnenie služieb mobilných telekomunikačných sietí,
- posúdiť a navrhnuť rozšírenie telekomunikačnej siete.

11. POŽIADAVKY NA OCHRANU PRÍRODY A TVORBU KRAJINY, KULTÚRNEHO DEDIČSTVA, NA OCHRANU PRÍRODNÝCH ZDROJOV, LOŽÍSK NERASTOV A VŠETKÝCH ĎALŠÍCH CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ A ICH OCHRANNÝCH PÁSIEM, VRÁTANE POŽIADAVIEK NA ZABEZPEČENIE EKOLOGICKEJ STABILITY A ADAPTAČNÝCH OPATRENÍ NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY

11.1 Ochrana prírody a tvorba krajiny

Cieľom riešenia ÚPN je pomocou územnoplánovacích nástrojov pomôcť k zabezpečeniu zachovania rozmanitosti podmienok a foriem života v krajine a vytváranie podmienok pre trvalo udržateľný život v súlade so zákonom č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, ktorý definuje ochranu prírody ako predchádzanie a obmedzovanie zásahov, ktoré ohrozujú, poškodzujú alebo ničia podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znižujú jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takýchto zásahov.

Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny vyplývajú zo:

- zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z. z. v znení neskorších noviel a jeho vykonávacích predpisov,
- zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie,
- Programu starostlivosti o Národný park Nízke Tatry,
- Návštevného poriadku Národného parku Nízke Tatry,
- dokumentu NATURA 2000.

Požiadavky na riešenie:

- *v územnom pláne premietnuť a rešpektovať vymedzené hranice chránených území prírody,*
- *v územnom pláne premietnuť a rešpektovať požiadavky tvorby územného systému ekologickej stability regionálnej úrovne v zmysle ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v znení neskorších zmien a doplnkov, rešpektovať vymedzené biocentrá a biokoridory ako ekologicky významné krajinné segmenty,*
- *v územnom pláne premietnuť a rešpektovať požiadavky tvorby územného systému ekologickej stability miestnej úrovne v zmysle Krajinnokoekologického plánu spracovaného v rámci prieskumov a rozborov ÚPN,*
- *všetky aktivity spojené s rozvojom mesta navrhnuť v súlade s podmienkami orgánov ochrany prírody a krajiny platnej legislatívy.*

11.1.1 Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je v zákone č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny definovaný ako taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky, ktoré môžu mať nadregionálny, regionálny alebo miestny zoznam.

Zákon č. 543/2002 Z. z. zaradil medzi osobitne chránené územia Chránený krajinný prvok ako významný krajinný prvok, ktorý plní funkciu biocentra, biokoridoru alebo interakčného prvku najmä miestneho a regionálneho významu. Týmto poskytuje možnosť legislatívnej ochrany krajinných prvkov zaradených do ekologickej siete. Okrem vymedzenia kostry ekologickej stability je súčasťou ÚSES aj systém opatrení na ekologicky vhodné a optimálne využitie krajiny a jej potenciálu. Realizácia ÚSES v praxi je nevyhnutná z hľadiska trvalo udržateľného rozvoja.

Požiadavky na riešenie:

- *podporiť územnú ochranu vymedzených prvkov ÚSES, a tým zvýšiť ich zabezpečenie voči prípadným negatívnym zásahom,*
- *v návrhu územného rozvoja mesta Brezno, rešpektovať kostru územného systému ekologickej stability (ÚSES), uvedenú v R-ÚSES okresu Brezno,*
- *zachovať, posúdiť a navrhnuť legislatívnu podporu významnej sídelnej vegetácie,*
- *posúdiť a navrhnuť zastúpenie zelene v sídle, resp. jej plošné rozšírenie,*
- *navrhnuť regulatívy novonavrhovaných činností v závislosti od lokalizácie chránených území, prvkov ÚSES a pod.,*
- *posúdiť a navrhnuť podmienky pre prvky ÚSES v zastavanom území – biocentrá a biokoridory ako súčasť mestských priestorov,*

- *postupovať v súlade s dokumentom „Štandardy minimálnej vybavenosti obcí, 2010“ s návrhom opatrení (napr. sprievodná vodných tokov a jej prepojenie na krajinu a pod.).*

11.2 Kultúrne dedičstvo

Archeologický nález z doby bronzovej (1200-700 pred n. l.) nájdený v meste Brezno potvrdil existenciu obchodných ciest vedúcich pozdĺž rieky Hron a priesmykmi v priľahlých pohoriach už v dobe prehistorickej, neboli tu však zistené stopy po slovanskom osídlení.

Územie, na ktorom mesto Brezno neskôr vzniklo, zostalo až do konca 12. storočia mimo hospodárskeho i politického záujmu uhorských panovníkov. Horehronie bolo súčasťou Zvolenského komitátu (hradného panstva), ktorý sa na prelome 13. a 14. storočia pretvoril na Zvolenskú stolicu, ktorej nasledovníkom od roku 1867 bola Zvolenská župa. Administratívny vývoj Brezna, pokiaľ ide o príslušnosť k hierarchicky vyšším územným celkom, bol až do začiatku 20. storočia pomerne stabilný.

Prvá písomná zmienka o meste Brezno je z roku 1265. V listine panovníka Bela IV. sa objavuje zmienka o Berezune (resp. Berchune), čo viacerí regionálni historici považovali za pomenovanie už existujúcej osady – predchodcu Brezna. Neskoršiemu konštituovaniu Brezna ako slobodného mesta predchádzali okolnosti spôsobené ničivým vpádom Tatárov v roku 1241 do Uhorska a s tým súvisiaci rastúci dopyt po drahých kovoch. Panovníci, ako vlastníci prednostných práv na ťažbu zlata, striebra a medi, videli v rozvíjajúcej sa ťažbe nový zdroj príjmov pre štátnu pokladnicu. Pozývaním zahraničných, najmä skúsených a solventných nemeckých ťažiarov do hornatých oblastí severného Uhorska dali podnet k rozvoju banského podnikania. Banícka kolonizácia tak postupovala v 13. storočí proti prúdu Hrona a mala za následok zakladanie nových osád – Banskej Bystrice, Ľubietovej a Brezna. V 16.-19. storočí sa v Brezne rozvinula remeselnícka činnosť organizovaná v cechoch a spolu s vyspelým poľnohospodárstvom bola v tomto období hlavným zdrojom obživy miestnych obyvateľov. V roku 1650, za panovania Ferdinanda III. Habsburského, vstúpilo Brezno do spoločnosti slobodných kráľovských miest.

Mestské privilégia udelil Breznu v roku 1380 Ľudovít I. (Veľký) Anjou, ktorý bol v tom období uhorským kráľom. Erb mesta Brezna obsahuje preto podobné symboly ako erb panovníckeho rodu Anjouovcov. Nad štítom s ľaliami a pruhmi je postavený obrnený a mečom ozbrojený rytier s nápadnými čiernymi fúzami a bradou, prilbu má zdobenú pštrosími perami. V miestnej mytológii sa s ním spája legenda o záchrane Brezna pred Turkami. Po 1. svetovej vojne sa mesto Brezno stalo sídlom okresu.

Pri riešení koncepcie územného rozvoja mesta Brezno chápať ochranu a rozvoj kultúrneho dedičstva nielen z hľadiska ochrany pamiatok, ale aj v širšom zábere z hľadiska celkového kultúrno-historicko-spoločenského odkazu v rozsahu celého vývoja osídlenia, jeho charakteristických znakov a zachovania identity prostredia. Kultúrne dedičstvo rešpektovať a ochraňovať predovšetkým prostredníctvom ochrany pamiatok, pričom hlavnými predmetmi tejto ochrany musia byť územia pamiatkovej zóny Brezno. Potrebné je klásť dôraz na ochranu pôdorysného usporiadania území pamiatkovej zóny, historickú siluetu tvorenú výraznými dominantami sakrálnych a verejných stavieb, umelecko-historické a architektonické hodnoty pamiatkových objektov zapísaných v ÚZPF a navrhovaných na zápis, významné plochy zelene vhodne dotvárajúce historické prostredie pamiatkovej zóny a pamiatkových súborov. Na území pamiatkovej zóny primerane zohľadniť Požiadavky na ochranu, obnovu a regeneráciu pamiatkového územia ako aj požiadavky na jednotlivé sektory pamiatkového územia.

Požiadavky na riešenie

- *V priebehu spracovania ÚPN mesta Brezno overiť a primerane aplikovať Zásady ochrany pamiatkového územia – PZ Brezno (vydané dňa 01.02.2016 KPU BB), v zmysle zákona č. 49/2002 Z.z.,*
- *stanoviť primerané funkčné využitie územia rešpektujúce hodnoty územia a pamiatok nachádzajúcich sa na tomto území,*
- *stanoviť regulatívy pre zriaďovanie sezónnych zariadení na území pamiatkovej zóny,*
- *vytvoriť predpoklady pre rozvoj územia pri súčasnom rešpektovaní jednotlivých častí pamiatkovej zóny, zabezpečení ochrany objektov zapísaných v ÚZPF ako i evidovaných archeologických lokalít,*
- *zabezpečiť podmienky pre zachovanie území dokladujúci historický vývoj prostredia a vytvárajúcich jeho charakteristický výraz,*
- *rešpektovať historicky utváranú kultúrnu krajinu, s typickým charakterom osídlenia pri súčasnom vytvorení predpokladov pre rozvoj mesta,*
- *stanoviť regulatívy umiestňovania reklamných stavieb a reklamných zariadení objektov na území PZ Brezno,*

- *rešpektovať siluetu, panorámu územia, obraz sídla v krajine, konfiguráciu terénu, hodnotné pohľadové uhly v rámci krajiny ale aj v interiéri sídla.*

11.3 Ochrana prírodných zdrojov, ložísk nerastov a všetkých ďalších chránených území a ich ochranných pásiem

Ťažobný priemysel

V katastrálnom území mesta Brezno sa nachádza:

- ložisko nevyhradeného nerastu (LNN) „Brezno – Prievary – tehliarske suroviny (4121), ktoré eviduje ŠGÚDS Bratislava,
- ložisko nevyhradeného nerastu (LNN) „Brezeneč – štrkopiesky a piesky (4186).

Ložisko nevyhradeného nerastu je podľa § 7 banského zákona súčasťou pozemku.

Prevádzky ťažby:

- Štrkopiesky - ložisko Brezeneč, prevádzka Pieskovňa patrí Poľnohospodárskemu družstvu Ďumbier, ťažba 16 tis. m³/rok,
- Piesky - Mazorník, pieskovňa, ťažba 87 tis.m³/rok, plán ťažby - do vyťaženia (1989),
- Tehliarska hlina - v časti Prievary je ložisko tehliarskej hliny, s predpokladaným využitím do 10 rokov,
- Stavebný kameň - ložisko Pred Rohozná, v správe RD Brezno s ťažbou 10 tis. m³/rok, plán ťažby - do vyťaženia.

V predmetnom území zohľadniť:

- evidované staré banské diela a vymedziť (vyznačiť) ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa §12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii,
- zohľadniť evidovanú jednu prevádzkovanú skládka a jednu upravenú skládku,
- zohľadniť na základe výpisu z Informačného systému environmentálnych záťaží evidované environmentálne záťaž, a ich negatívny vplyv na možnosti jeho ďalšieho využitia,
- evidované svahové deformácie (zosuvové územia) a vymedziť ako plochy vyžadujúce ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii,
- svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely,
- nízke až vysoké radónové riziko - môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

V návrhu územného rozvoja mesta Brezno a jeho širšieho okolia rešpektovať všetky vyhlásené a navrhované chránené územia prírody, iné biologicky a esteticky významné územia, ako aj bioticky významné územia vymedzené v dokumente krajinnoekologického plánu. V záujme ochrany prírodných zdrojov je nevyhnutné rešpektovať zákonné podmienky využívania ložísk nevyhradených nerastov.

Požiadavky na riešenie

- *v riešení ÚPN mesta rešpektovať ložiská nerastných surovín,*
- *v riešení rešpektovať podľa § 20 ods.3 zákona č.569/2007 Z. z. o geologických prácach vymedziť riziká (výskyt aktívnych, potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií, prítomnosť potvrdenej environmentálnej záťaž, stredné a vysoké radónové riziko) stavebného využitia územia,*
- *v riešení ÚPN mesta rešpektovať chránené územia a ich ochranné pásma,*
- *v riešení rešpektovať využívanie a zachovanie ostatných prírodných zdrojov.*

11.3 Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy

Dokument „Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“ navrhuje súbor adaptačných opatrení, ktoré vedú aspoň k čiastkovému riešeniu problému zmeny klímy. (Metodické usmernenie MDVRR SR č.16281/2017/B630-SV/33859, odboru územného plánovania k zabezpečeniu plnenia uznesenia vlády SR č. 148/2014 zo dňa 26.03.2014 k „Stratégii adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“)

Požiadavky na riešenie

Zapracovať a premietnuť :

- Opatrenia voči častejším intenzívnejším vlnám horúčav :
  - zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest
  - zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnú izoláciu, tienenie transparentných výplní otvorov
  - zabezpečiť a podporovať, aby boli dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra prispôsobené meniacim sa klimatickým podmienkam.
  - vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov, cyklistov v meste.
  - zabezpečiť prispôbenie výberu drevín pre výsadbu v sídlach meniacim sa klimatickým podmienkam.
  - vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do priľahlej krajiny
- Opatrenia voči častejšiemu výskytu silného vetra a víchric :
  - zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie
  - zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti vodnej erózii, napríklad výsadbou vetrolamov, živých plotov, aplikáciou prenosných brán
- Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha :
  - podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody
- Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok :
  - zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľadom na životné prostredie
  - zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajiny pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov a vytvárania nových nepriepustných plôch na urbanizovaných pôdach v intraviláne obcí.
  - zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest
  - zabezpečiť budovanie a udržiavanie siete lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou
  - usmernenie, resp. zvýšenie odtoku pomocou drobných hydrotechnických opatrení
  - zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii, zosuvom pôdy

12. POŽIADAVKY Z HĽADISKA OCHRANY TRÁS NADRADENÝCH SYSTÉMOV DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA

Cestná doprava

Na úrovni ÚPN VÚC Banskobystrický kraj bude aj v budúcnosti rozvoj mesta Brezno výrazne ovplyvňovať na západe kontaktná poloha rýchlostnej cesty R1 (Zvolen - Banská Bystrica), zo severu diaľnica D1 (Liptovský Hrádok, I/72), ale priamo hlavná komunikačná os Horehronia - cesta I/66:

Cesta I/66 ako ťažisková dopravná os Z-V Stredoslovenskej oblasti, nadväzujúca na ťah R1 z Bratislavy cez Trnavu – Nitru – Zvolen – Banskú Bystricu a cez Brezno ako stredný cestný ťah Horehroním na Červenú Skalu, výhľadovo po ceste I/67 smer sever Telgárt-Vernár-Poprad a východ – po ceste II/535-546 cez Gelnicu – Margecany - Košice. Aj v ďalších návrhových obdobiach bude plniť funkciu nadregionálnej cestnej dopravnej tepny s priamou obsluhou obcí, ležiacich po oboch stranách koridoru (sever/juh) priľahlých urbanizovaných priestorov regiónu. Výhľadovo v

zmysle ÚPN VÚC Banskobystrický kraj je komunikácia I/66 v úseku Banská Bystrica - Brezno navrhnutá na rekonštrukciu v kategórii C 22,5/80, v úseku Brezno - hranica okresu je navrhnutá na rekonštrukciu v kategórii C 9,5/80, s „veľkým obchvatom“ na južnom okraji intravilánu Brezna po – UO13 Zadné Halny.

Cesta I/72 má z regionálneho hľadiska dôležitú funkciu spojnice medzi cestou I/66 a diaľnicou D1 s prevládajúcim rekreačno-hospodárskym významom. V zmysle návrhu ÚPN VÚC Banskobystrický kraj dôležitou zmenou v komunikačnej sieti v riešenom území je návrh cestu I/72 presmerovať do úseku cesta I/66 Brezno – Zadné Halny s vyústením nad Mýtom pod Ďumbierom s napojením na terajšiu trasu a súčasne ju rekonštruovať na kategóriu C 9,5/80. Južná vetva cesty I/72 (pôvodná cesta II/530) – Brezno – Tisovec – Hnúšťa – 531 – Rimavská Sobota výhľadovo splní komunikačné väzby na R1 do Košíc.

Cesta II/529 má zámer prepojenia Horehronia od Brezna – Čierny Balog – Hriňová – Kriváň – I/50 – na rýchlostný „južný cestný ťah“ R1 – Lučenec – Maďarsko.

Železničná doprava

Potenciálom rozvoja priestoru – regiónu Brezno/Horehronie sú železničné trate:

- **trať č. 116 A** Zvolen – Brezno – Červená Skala – Margecany, kde sa napája na I. železničný ťah Žilina – Košice č.120 a s priamymi väzbami na trať č. 150 Nové Zámky – Šurany – Levice – Kozárovce – Zvolen;
- **trať č. 116 B** – Brezno – Tisovec – Rimavská Sobota – Jesenské, pripája región Brezno na južný železničný ťah č.160 do Košíc.

Podľa ŽSR sú zariadenia v správe ŽSR dlhodobo stabilizované, výhľadovo sa uvažuje postupná elektrifikácia, všetky križenia sa požadujú riešiť mimoúrovňové, nové zámery riešiť bezkolízne bez nárokov na dodatočné odhlučnenie zo strany ŽSR.

Požiadavky na riešenie

Rešpektovať a zabezpečiť

- existujúce objekty a zariadenia ŽSR, ako aj zachovať dostupnosť a prepojenie na infraštruktúru obce, a všetky novovybudované križenia komunikácii s traťou, riešiť ako mimoúrovňové,
- situovaním objektov priemyselnej, občianskej a technickej vybavenosti hranicu najvyššej prípustnej hladiny hluku, spôsobenej prevádzkou železničnej dopravy, platnou pre príslušné objekty, stavby a územia,
- v prípade ich umiestnenia v ochrannom pásme dráhy, opatrenia na elimináciu nepriaznivých účinkov železničnej prevádzky železničnej prevádzky z hľadiska hluku, vibrácií a atd. v zmysle zákona č. 355/2007 Z.z. a vyjadrenia (súhlasu) RÚVZ.

Letecká doprava

V minulosti sa na území mesta Brezno nachádzalo agroletisko Rohozná, s možnosťou využívania pre malé dopravné lietadlá (osobná preprava), je Ďalší rozvoj letiska je podmienený s ohľadom na výhľadový zámer realizácie VN Rohozná. Najbližšie situované verejné letisko je v priestore Zvolen/Sliač a Šalková. Uvedené letiská hodnotíme ako podporný potenciál rozvoja pre komerčnú a civilnú rekreačnú dopravu subregiónu Brezno.

Požiadavky na riešenie

Overiť:

- možnosť dobudovania vzletovej a pristávacej plochy, odbavovacie priestory, čakárne.

Vodná doprava

Podľa Koncepcie rozvoja vodnej dopravy Slovenskej republiky sa na využitie vodných ciest plánuje „Splavenie dolných úsekov vodných ciest Nitra, Hron, Ipel“. Z uvedeného vyplýva, že vodná doprava v riešenom území Brezno nemá potenciál. V územnom pláne je potrebné rešpektovať všetky nadradené trasy dopravného a iného technického vybavenia tak, ako sú definované v záväzných častiach nadradených územnoplánovacích dokumentácií.

Dopravné vybavenie

Požiadavky na riešenie

Rešpektovať a zabezpečiť:

- u území je potrebné rešpektovať ochranné pásma v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách.
- v území je potrebné rešpektovať ochranné pásma železnice a jej zariadení v zmysle zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach.
- v zmysle požiadavky Ministerstva dopravy a výstavby SR, Odbor stratégie a rozvoja rešpektovať pripravované stavby dopravnej infraštruktúry, ich trasovanie a ochranné pásma.
- pri navrhovaných lokalitách v blízkosti pozemných komunikácií a železničných tratí je potrebné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku v zmysle Vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hladinách hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov.
- pri lokalitách pre bývanie, resp. ubytovanie zabezpečiť vypracovanie hlukovej štúdie vo vzťahu k cestnej komunikácii a dráhe a zahrnúť jej výsledky do protihlukových opatrení stavieb tak, aby bola zabezpečená expozícia obyvateľov a ich prostredia hlukom v súlade s prípustnými hodnotami, ustanovenými Vyhláškou č. 549/2007 Z. z. a Vyhláškou č. 237/2009 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyššie uvedená vyhláška. Rešpektovať výsledky hlukových štúdií a za prípustnú hranicu nenavrhopvať lokality slúžiace na bývanie, resp. ubytovanie.
- pri navrhovaní cyklodopravy – cyklistických trás postupovať v súlade s uznesením vlády SR č. 223/2013 o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR. Cyklistické trasy umiestňovať mimo telesa ciest prvej triedy.

Zásobovanie plynom

Požiadavky na riešenie

Rešpektovať:

- koridor veľmi vysoko tlakového plynovodu
- ochranné a bezpečnostné pásma pre rozvody plynu podľa zákona 656/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Zásobovanie elektrickou energiou

Požiadavky na riešenie

Rešpektovať:

- koridory vzdušných VVN vedení sústavy 2x 400 kV a 1x 220kV.
- prenosové vedenia
- ochranné pásma električkej sústavy stanovené Zákonom č. 656/2004 Z.z. o energetike v znení neskorších predpisov.

Vodné hospodárstvo

Požiadavky na riešenie

Rešpektovať:

- trasy nadradených systémov vodného hospodárstva

13. POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE NAJmä ZO ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI, CIVILNEJ OCHRANY OBYVATEĽSTVA

V územnom pláne je potrebné rešpektovať záujmy obrany štátu a zachovať všetky špecifické zariadenia obrannej infraštruktúry na území mesta a rešpektovať ich priestorové požiadavky. Z hľadiska požiarnej ochrany zabezpečiť ochranu obyvateľstva rešpektovaním všetkých, mierke spracovania územného plánu zodpovedajúcich, relevantných

požiadaviek a podmienok ochrany pred požiarom a to najmä, návrhom komunikačného systému ciest, ktorý umožní rýchly prístup požiarnej techniky do všetkých častí sídla a návrhom napojenia územia na nevyhnutnú technickú infraštruktúru potrebnú pre zabezpečenie požiarnej ochrany.

Záujmy civilnej ochrany riešiť v súlade s platnými právnymi predpismi - zákon č. 444/2006 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v platnom znení a vyhlášky Ministerstva vnútra SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany. Prípadné spracovanie samostatnej doložky civilnej ochrany obyvateľstva, bude obstarané v nadväznosti na spracovanie územného plánu.

Ochrana pred povodňami

Realizované úpravy rieky Hron v meste nezabezpečujú ochranu prilehlého územia pred zaplavovaním. V „Pláne manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Hron“ je Brezno, vodný tok Hron v úseku od r.km 220,300 po r.km 227,750 je zaradený medzi geografické oblasti hodnotenia povodňového rizika. V grafickej časti dokumentácie bude vyznačená záplavová čiara pri prietoku 100-ročnej vody ohraničuje povodňou potenciálne ohrozené územie.

Povodňové riziko ohrozuje m. č. Mazorníkovo odtokom zrážkových vôd z povrchového odtoku. Protipovodňová ochrana formou zadržania extrémnych prietokov v poldroch bola riešená na tokoch Drábsko a Chamarová. Odtokové pomery v území mesta Brezno sú riešené úpravou vodných tokov. Nie všetky realizované úpravy na vodných tokoch zabezpečujú protipovodňovú bezpečnosť.

Hydromelioračné zariadenia

Existujúce hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š. p.:

- Kanál MK 1 (evid. č. 5301 179 007), ktorý bol vybudovaný v r. 1981 o celkovej dĺžke 0,080km v rámci stavby „OP Brezno – Rohozná“
- Kanál MK 2 (evid. č. 5301 179 008), ktorý bol vybudovaný v r. 1981 o celkovej dĺžke 0,090km v rámci stavby „OP Brezno – Rohozná“
- Kanál Siasovo (evid. č. 5301 184 007), ktorý bol vybudovaný v r. 1984 o celkovej dĺžke 0,200km v rámci stavby „OP a ÚT Brezno III.“

Známe zámery

- Protipovodňové opatrenia ochrany mesta Brezno „Brezno, vodný tok Hron r.km 220,300 – r.km 227,750“ sú zahrnuté v Pláne manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Hron. Účelom je zabezpečenie ochrany intravilánu na prietok Q100 s bezpečnosťou 0,5 m,
- „Brezno – protipovodňové opatrenia na toku Mazorníkovo“, úprava potoka v úseku r.km 0,145 – r.km 0,302 a vybudovanie poldra v r.km 1,351,
- „Brezno – protipovodňové opatrenia na toku Židlovo“, vybudovanie poldra v r.km 0,595,
- „Brezno – protipovodňové opatrenia v povodí potoka Drábsko (Kabátovského potoka)“, úprava toku v r.km 1,182 – r.km 1,583,
- Integrovaná preventívna protipovodňová ochrana mesta Brezno – vzorové vodné stavby,
- IPPO Brezno – terénne úpravy v mikropovodiach č.4 Lúčky a č.5 Hlboká,
- Protipovodňové opatrenia intravilánu Mesta Brezno – odvádzanie z povrchového odtoku Poľná ulica.

Požiadavky na riešenie

- rešpektovať pobrežné pozemky vodohospodársky významných vodných tokov a drobných vodných tokov,
- vytvoriť podmienky a zapracovať uvádzané známe zámery,
- posúdiť a zapracovať návrh Vodnej nádrže Rohozná,
- rešpektovať záujmy obrany štátu a zachovať všetky špecifické zariadenia obrannej infraštruktúry na území mesta a rešpektovať ich priestorové požiadavky,
- zabezpečiť ochranu obyvateľstva rešpektovaním, relevantných požiadaviek a podmienok ochrany pred požiarom,
- záujmy civilnej ochrany riešiť v súlade s platnými právnymi predpismi (zákon č. 444/2006 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v platnom znení a vyhlášky Ministerstva vnútra SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany,
- rešpektovať existujúce odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov – odvodňovacie kanály, vrátane ochranného pásma 5m od brehovej čiar kanálov.

Ochrana pred povodňami

Požiadavky na riešenie

- Ochrana mesta Brezno pred Q_{100} – ročnou vodou, zohľadnenie rezortných opatrení zameraných na protipovodňovú ochranu,
- Zvýšenie prirodzenej retencie zrážkových vôd v zastavanom území (vsakovaním, zachytávaním v jazierkach) v nezastavanom území (pôdoochranné opatrenia na poľnohospodárskej a lesnej pôde).

14. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA OBCE S PRIHLIADNUTÍM NA HISTORICKÉ, KULTÚRNE, URBANISTICKÉ A PRÍRODNÉ PODMIENKY ÚZEMIA VRÁTANE POŽIADAVIEK NA STAVBY UŽÍVANÉ OSOBAMI S OBMEDZENOU SCHOPNOSŤOU POHYBU

Priemet urbanistickej koncepcie do územia bude diferencovaný podľa jednotlivých charakteristík priestorov a ich urbanistických potenciálov. Navrhnuté riešenie má vytvoriť jednotný systém regulácie, ktorý umožní optimalizáciu funkčného využitia a priestorového usporiadania širokej škály území nachádzajúcich sa na území mesta (v priestorovo stabilizovaných územiach, v priestoroch s nevhodne usporiadanou štruktúrou, či nevhodnou funkčnou náplňou, v priestoroch s nevyužitým potenciálom, najmä v polohe významných kompozičných osí a uzlov, v rozvojových územiach). Dôraz treba klásť na dôsledné a efektívne využívanie disponibilných plôch s vysokou mierou územného potenciálu, daného najmä vzťahom k ťažiskovým verejným priestorom, k dopravným systémom a technickému vybaveniu územia. V jednotlivých typoch priestorov je potrebné zohľadňovať nasledovné princípy:

Stabilizované územia

- zachovať účel využitia územia, keďže zodpovedá jeho optimálnemu využitiu. Vytvoriť predpoklady pre primerané zvýšenie intenzity využitia územia formou dostavby prieluk nadstavbami a dostavbami, pri zachovaní charakteru zástavby,
- vhodné je umožniť výstavbu objektov, ktoré by vylepšili kvalitatívne charakteristiky prostredia – priestorové, kompozičné, prípadne pozitívne zvýšili polyfunkčnosť (vytvorenie nových pracovných príležitostí a zlepšenie dostupnosti občianskej vybavenosti v území,...)
- územie a plochy, ktoré majú ustálenú funkčnú aj priestorovú podobu je potrebné stabilizovať, keďže tvoria kostru urbanistickej štruktúry

Rozvojové územia

- formovať nové urbanistické hodnoty s dôrazom na kompozičnú a priestorovú nadväznosť na okolitú štruktúru
- rešpektovať danosti územia a maximálne využiť jeho prirodzený potenciál.
- koordinovať výstavbu objektov s cieľom vytvorenia urbanistických väzieb na okolité územie
- zabezpečiť potrebnú úroveň dopravnej a technickej infraštruktúry, ako základný predpoklad rozvoja územia

Priestory s neusporiadanou štruktúrou alebo nevhodnou funkčnou náplňou

- vytvoriť predpoklady pre ich priestorovú a funkčnú transformáciu (funkčné využitie meniť najmä v prospech zmiešaných funkčných typov)
- skvalitniť urbanistické väzby na okolité územie
- zabezpečiť potrebnú úroveň dopravnej a technickej infraštruktúry, ktorá by stimulovala ich transformáciu

Priestory s nevyužitým potenciálom

- v územiach s nízkou intenzitou využitia je potrebné vytvoriť predpoklady pre ich prestavbu s cieľom efektívnejšieho využívania a výraznejšieho zapojenia do priestorovej štruktúry mesta
- zabezpečiť potrebnú úroveň dopravnej a technickej infraštruktúry, ktorá by stimulovala ich rozvoj

Požiadavky na riešenie:

- z platného ÚPN mesta Brezno, v znení jeho zmien a doplnkov, zohľadniť zámery, ktorých realizácia nie je v rozpore s novými požiadavkami na funkčný obsah, priestorové usporiadanie územia mesta a jeho územnotechnické zabezpečenie pri súčasnom akceptovaní požiadaviek na ekologicky únosné prostredie a trvalo udržateľný život,

- *premietnuť do návrhu zábery, s ktorých realizáciou sa už začalo, prípadne je pre ne vydané právoplatné povolenie,*
- *v územiach s nízkou intenzitou využitia, prípadne s neusporiadanou štruktúrou alebo nevhodnou funkčnou náplňou vytvoriť podmienky pre ich prestavbu s cieľom efektívnejšieho využívania a výraznejšieho zapojenia do priestorovej štruktúry mesta,*
- *rozvíjať základné póly rekreácie a cestovného ruchu,*
- *navrhnuť výstavbu cyklistických a turistických trás a náučných chodníkov,*
- *navrhnuť priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia jednotlivých mestských blokov formou stanovenia regulatívov využitia územia,*
- *rešpektovať ustanovenia Vyhlášky MŽP SR č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie,*
- *navrhnuť rozšírenie hranice zastavaného územia mesta.*

15. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA, SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY A VÝROBY

15.1 Bývanie

Základným cieľom v rozvoji bývania je vytváranie dostatočnej ponuky bytov z hľadiska ich rozsahu, veľkostnej polohovej a kvalitatívnej charakteristiky a tým vytváranie podmienok pre všetky sociálne skupiny obyvateľstva. Domový a bytový fond sa podrobne sleduje počas sčítania obyvateľstva, domov a bytov. Ku dňu Sčítania obyvateľov domov a bytov zo dňa 21. mája 2011 bol v meste Brezno stav domového a bytového fondu:

Domový fond tvorilo spolu 2 285 domov, z toho:

- trvale obývaných 1 939 domov,
- neobývaných 327 domov.

Trvalo obývané domy pozostávali z:

- 1 487 rodinných domov,
- 379 bytové domy,
- 19 iné budovy.

Neobývané domy boli prevažne z týchto dôvodov:

- 61 zmena vlastníkov,
- 35 určený na rekreáciu,
- 15 uvoľnené na prestavbu
- 52 nespôsobilých na bývanie,
- 164 z iných dôvodov.

Bytový fond tvorilo spolu 8 042 bytov, z ktorých bolo 7 395 obývaných:

- 4 724 vlastných bytov v bytových domoch,
- 1 351 bytov vo vlastných rodinných domoch,
- 87 obecných bytov,
- 350 družstevných bytov,
- 504 bytov v iných budovách.

Tabuľka č. 7 Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1980 – 2011

Rok sčítania	1980	1991	2001	2011
Počet trvale obývaných bytov	5 146	7 030	7 377	7 395
Prírastok bytov	+ 1884 347 + 18			
Počet bytov/1 000 obyv.	287,94	312,88	322,49	337,76
Okres Brezno	276,58	307,66	313,48	320,39
Banskobystrický kraj		321,42	329,02	336,99
SR		370,0	353,50	329,20

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Rýchlosť výstavby bytov do začiatku sedemdesiatych rokov nebola príliš veľká. Koncom sedemdesiatych rokov počet bytových jednotiek rástol. Najexponovanejší rast sa zaznamenal v rokoch 1980 až 1982. Začala výstavba viacpodlažných panelových domov s odpovedajúcou technickou a občianskou vybavenosťou na okrajovom sídlisku Mazorníkovo. Kým pri cenze v roku 1970 bolo štatisticky evidovaných takmer 3,4 tis. trvale obývaných bytov, v roku 1991 to bolo až 7 tis. bytových jednotiek.

Po roku 2001, keď rast počtu obyvateľov dosahuje záporné hodnoty, dopyt po nových bytoch rastie z dôvodu znižujúcej sa veľkosti domácností. Kým v roku 1980 obložnosť bola 3,47 obyv./byt, v roku 2011 je to 2,96 obyv./byt.

Tabuľka č. 8 Vývoj obložnosti v rokoch 1980 - 2011

Rok sčítania	1980	1991	2001	2011
Obložnosť (obyv./ byt)	3,47	3,20	3,10	2,96
Okres Brezno	3,62	3,25	3,19	3,12
Banskobystrický kraj		3,11	3,04	2,97
SR			2,83	3,03

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Prevažne prevládajú byty s tromi obytnými miestnosťami (3 596 bytov) a dvomi obytnými miestnosťami (1 620). V bytoch tvoria najviac obytných plôch miestnosti so 40- 80 m² (5 323) a menej ako 40 m² (1 395).

Tabuľka č. 9 Obývané domy podľa obdobia výstavby (SODB 2011)

Mesto	Do roku 1945	1946 - 1990	1991 - 2000	2001 a viac
Brezno	242	1 356	85	95

Zdroj: ŠÚ SR

Vzhľadom k znižovaniu sa veľkosti domácností, zvyšujúcemu sa podielu starších osôb a ekonomickej situácii väčšiny domácností, je potrebné počítať s vyšším dopytom po menších bytoch a pri výstavbe vo väčšej miere ako doteraz uvažovať s ich výstavbou. Aktuálnymi tendenciami v oblasti bývania je najmä zlepšovanie kvality bývania a odstránenie súčasnej disproporcie medzi potrebou bytov a možnosťami ich získania. Pri stanovení výhľadových počtov bytov sa vychádzalo z predpokladaného vývoja počtu obyvateľov s cieľom dosiahnuť vyššiu kvalitatívnu úroveň bývania, t.j. zachovať priaznivé ukazovatele bývania z roku 2011, t.j. počet bytov na 1 000 obyvateľov a počet obyvateľov na jeden byt (obložnosť).

Návrh

Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v meste je potrebné sa zamerať na novú výstavbu ako aj obnovu existujúceho bytového fondu a zvýšenie jeho kvality modernizáciou. Rozvoj bývania navrhnuť tak, aby v roku 2035 pri predpokladanom zvýšení počtu obyvateľov na 23 415 boli zachované priaznivé ukazovatele z roku 2011:

- počet obyvateľov na jeden byt 2,96,
- počet bytov na 1 000 obyvateľov 337,76.

To znamená:

- pre predpokladaný nárast obyvateľov na 23 415 v roku 2035 je potrebných celkom 7 910 bytov.
- ak berieme do úvahy celkový počet bytov 8 024 k roku 2011, je potrebné počítať so 132 novými bytmi a modernizáciou existujúceho neobývaného bytového fondu.
- ak berieme do úvahy existujúce obývané byty 7 395 k roku 2011, je potrebné vymedziť plochy v územnom pláne pre výstavbu 515 nových bytov vo forme rodinných a bytových domov.
- pre predpokladaný nárast obyvateľov o 2 200 do roku 2035 (od roku 2015) je potrebných cca 743 bytových jednotiek vo forme rodinných a bytových domov.

Rozsah potrebnej novej bytovej výstavby do návrhových období ovplyvňuje prognóza počtu obyvateľov, predpokladaná obložnosť bytov a predpokladaný odpad bytového fondu. V dôsledku celkového trendu znižujúcej sa priemernej veľkosti cenových domácností a narastajúcemu podielu bytov obývaných jednou osobou, predpokladá sa, že ukazovateľ obložnosti bytov bude klesať.

Požiadavky na riešenie

- kvantifikovať spoločenské požiadavky na potrebu bytov, bytovú výstavbu a navrhnuť štruktúru jednotlivých foriem bytovej výstavby,

- pri formulovaní cieľov rozvoja kvantitatívnej úrovne bývania v 1. etape návrhu vychádzať z aktuálnej „Konceptie štátnej bytovej politiky do roku 2010“, schválenej uznesením vlády SR č. 636/2005,
- postupovať v súlade s „Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja 2016-2022“ a dokumentom „Standardsy minimálnej vybavenosti obcí, 2010“.

V návrhu koncepcie rozvoja bývania a bytovej výstavby zohľadňovať v meste Brezno predovšetkým tieto trendy:

- zvyšovanie záujmu o bývanie v bytoch rodinnej zástavby,
- potreba zvýšenia štandardu bytov, najmä však perspektíva výrazného zvyšovania štandardu obytnej plochy pripadajúcej na 1 obyvateľa,
- potrebu bytov pre sociálne slabšie skupiny obyvateľstva a byty malometrážne a penziónového typu pre najstarších občanov,
- možnosti rozšírenia bytového fondu formou nadstavieb podkrovných bytov v bytových domoch v rámci obnovy a rekonštrukcie existujúceho bytového fondu,
- v návrhu urbanistickej koncepcie využitia územia a funkčného a priestorového usporiadania uvažovať s rozvojom bytového fondu podľa spracovaných variantov demografického vývoja mesta,
- posúdiť predpoklad poklesu obľobnosti bytov a zohľadnenia prirodzeného odpadu bytového fondu,
- pri návrhu koncepcie bývania vytvoriť podmienky aj zmiešaným rekreačno-obytným využitím bytov a s diverzifikovanými formami obytných území.

15.2 Občianska vybavenosť

V súlade s celkovými koncepčnými zámermi je potrebné v oblasti občianskej vybavenosti uvažovať so zariadeniami celomestskej i nadmestskej vybavenosti adekvátnej postaveniu mesta v regióne a v súlade s Konceptiou územného rozvoja Slovenska, ktorá hodnotí mesto Brezno ako potenciálne rozvojové centrum nadregionálneho významu. V návrhu v maximálnej miere ponechať a využiť existujúcu občiansku vybavenosť či už charakteru sociálneho alebo komerčného. V existujúcich stabilizovaných obytných súboroch s bytovými domami uvažovať s využitím vnútorných funkcií (využitie nebytových priestorov pre drobnú vybavenosť), ako i so zlepšením ich stavu.

Pre rozvoj funkcií občianskej vybavenosti uplatniť nasledovné zásady:

Rozvoj polyfunkčných plôch orientovať:

- do polohy mestského centra, kde by sa mala koncentrovať predovšetkým vyššia a špecifická celomestská a nadmestská vybavenosť
- na hlavné mestské kompozičné osi
- monofunkčné areály:
- školstvo (predškolské zariadenia, základné školy, stredné školy, špeciálne školy) rozvíjať v súčasných založených centrách
- zariadenia pre zdravotníctvo a sociálnu starostlivosť považovať za stabilizované s vytvorením predpokladov pre ich budúci rozvoj
- doplniť menšie kultúrno-spoločenské zariadenia v obytnom území
- športovo-rekreačné aktivity rozvíjať v rámci existujúcich kľúčových areálov ako i v pripravovaných rozvojových lokalitách

Občiansku vybavenosť sledovať v dvoch rovinách, ktoré predstavujú:

- verejnú vybavenosť, ktorá predstavuje tie aktivity, ktoré zabezpečujú potreby obyvateľov mesta a v zariadeniach nadmestskeho významu aj obyvateľov širšieho zázemia,
- komerčnú vybavenosť,

Cieľ riešenia

Cieľom riešenia ÚPN mesta Brezno je vytvorenie podmienok pre naplnenie potrieb obyvateľov vo všetkých funkčných zložkách sociálnej infraštruktúry a komerčnej vybavenosti. Územný rozvoj usmerniť tak, aby boli plne zabezpečené nároky a potreby bývajúcich obyvateľov v celej škále a pre všetky vekové kategórie občanov s vytvorením podmienok pre prítlačlivé humánne a životné prostredie. Pre podnikateľskú sféru vytvoriť územno-priestorové predpoklady pre etablovanie sa v riešenom území, ktorej prínosom bude rozvoj nových pracovných príležitostí. V územnom a správnom členení SR má mesto Brezno štatút okresného sídla, s čím súvisí potreba jeho ďalšieho rozvoja ako administratívno-správneho a kultúrno-spoločenského centra tohto okresu.

Požiadavky na riešenie

Občianska vybavenosť

- postupovať v súlade s „Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja 2016-2022“ a dokumentom „Štandardy minimálnej vybavenosti obcí, 2010“

Školstvo

- rozvoj predškolských zariadení, základných a stredných škôl, ktorých kapacity sú v súčasnosti postačujúce, navrhovať vo vzťahu k vývoju počtu obyvateľov,
- posúdiť a navrhnúť podmienky pre fungovanie a primeraný rozvoj vysokého školstva na území mesta Brezno zdravotníctvo a sociálna starostlivosť,
- posúdiť a navrhnúť podmienky pre situovanie malých súkromných zdravotných zariadení, ktoré vznikajú v dôsledku odštatnenia sekundárnej zdravotnej starostlivosti,
- posúdiť a navrhnúť podmienky pre rozvoj zariadení sociálnej starostlivosti (zariadení pre seniorov, domovov sociálnych služieb, dliečovacích zariadení, domova pre osamelých rodičov, denného stacionára), v súlade s aktuálnymi požiadavkami, (nedostatočné kapacity),
- posúdiť a navrhnúť podmienky zriadenia nových komunitných centier v mestských častiach s koncentráciou rómskeho etnika,
- pre rozvoj vysokého školstva navrhnúť územno-priestorové možnosti pre komplexné dobudovanie vysokoškolského centra.

Zdravotníctvo

- pri návrhu ÚPN mesta Brezno postupovať v súlade v oblasti zdravotníctva s „Koncepciou poskytovania zdravotnej starostlivosti v SR“, ktorú vzala na vedomie vláda SR 28.01.2004,
- pri návrhu štruktúry a kapacít zdravotníckeho vybavenia je potrebné smerne vychádzať z agregovaných urbanistických ukazovateľov, normatífov a štandardov, a kapacitné potreby funkčných plôch a účelových jednotiek navrhovať v rozpätí štandardov pre predpokladaný počet obyvateľov mesta v roku 2025 s prognóznou rezervou pre rok 2050,
- posúdiť a navrhnúť lokalizáciu primárnej a vyššej zdravotníckej vybavenosti, plochy pre nekomerčné zariadenia osobitne vyčleniť a rezervovať formou plôch pre verejnoprospešné stavby.

Sociálna starostlivosť

- posúdiť a navrhnúť umiestnenie chýbajúcich zariadení sociálnej starostlivosti, najmä zariadení pre dlhodobý pobyt starších občanov (DD a DPD), bytov osobitného určenia pre starých a zdravotne postihnutých občanov, rehabilitačného strediska poskytujúceho sociálnu rehabilitáciu zdravotne ťažko postihnutým občanom, špecializovaného zariadenia pre poskytovanie služieb spoločensky neprispôsobivým seniorom, krízového strediska.

Kultúra

- posúdiť a navrhnúť podmienky pre výstavby nových zariadení kultúry a navrhnúť ich lokalizáciu (v súlade s dokumentom „Štandardy minimálnej vybavenosti obcí“, 2010),
- posúdiť a navrhnúť podmienky využitia potenciálu pamiatkového stavebného fondu predovšetkým pre kultúru a spoločenskú vybavenosť vyššieho štandardu,
- posúdiť a navrhnúť podmienky doplnenia menších kultúrno-spoločenských zariadení v obytnom území,
- posúdiť a navrhnúť podmienky pre lokalizáciu zariadení verejnej administratívy a správy z ohľadom na ich jednoduchú dostupnosť komerčná vybavenosť,
- vytvoriť podmienky pre rozvoj vybavenosti v súlade s vývojom potrieb obyvateľov mesta,
- vytvoriť podmienky a navrhnúť vybavenosť pre rozvoj kongresového, konferenčného a služobného turizmu,
- posúdiť a navrhnúť podmienky zvyšovanie kvality poskytovaných služieb z hľadiska uspokojovania potrieb účastníkov cestovného ruchu.

15.3 Výroba

Priemyselná výroba a skladové hospodárstvo je sústredené do dvoch zón. Priemysel sa nachádza v lokalite Mostáreň a Mazorníkovo a v rozptyle v častiach Brezenec, P. Halny a Bujakovo. Za Brezencom sa nachádza rozsiahla Regionálna skládka tuhého komunálneho odpadu Brezno, areál spracovania stavebného odpadu a nad Rohoznou FVE. Priemyselná výroba je orientovaná na strojárstvo, zámočníctvo, nábytkárstvo, spracovanie dreva, papiernický priemysel, potravinárstvo, obrábanie kovov, technické služby a pod. Pre tento účel slúžia bývalé areály Mostárne,

Mliekarne, Mäsopriemyslu, Slovenky, Smrečiny, HP, VZOR a pod. Celkovo je evidovaných 47 subjektov, ktoré vytvárajú cca 770 prac miest.

Cieľ riešenia

Cieľom riešenia je urbanistickými a územnoplánovacími prostriedkami vytvoriť podmienky pre optimálny rozvoj hospodárskej základne pri efektívnom využití výrobných plôch a bez negatívneho dopadu na obytné územie a súčasne tak vytvárať podmienky pre podporu rozvoja hospodárskej základne s cieľom posilnenia ekonomického potenciálu územia a vytvorenia pracovných príležitostí.

Požiadavky na riešenie

- vytvoriť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít v založených areáloch a priemyselných zónach,
- posúdiť a navrhnúť intenzifikáciu a zefektívnenie využitia jestvujúcich výrobných areálov a priemyselných zón,
- posúdiť a navrhnúť rozvoj priemyselných parkov na nových plochách v okrajových častiach mesta,
- navrhnúť vhodné prepojenie jednotlivých výrobných areálov v záujme ich efektívnejšieho využívania a podpory kooperačných vzťahov,
- posúdiť a navrhnúť podmienky využívania bývalých areálov poľnohospodárskej výroby v katastri mesta pre koncentráciu miestnej výroby a výrobných služieb,
- podporovať rozvoj podnikateľských aktivít v založených areáloch a priemyselných zónach,
- v návrhu územného plánu stanoviť regulatívny funkčného využitia pre jednotlivé územné celky z hľadiska možností lokalizácie výrobných aktivít,
- posúdiť a navrhnúť podmienky pre zmenu funkčného využitia a reurbanizáciu bývalých priemyselných areálov v centrálnej časti mesta.

5.3.2 Poľnohospodárska výroba

Medzi najdôležitejšie fyzicko-geografické faktory, ktoré ovplyvňujú poľnohospodársku výrobu v katastri mesta Brezno patria pôda, klimatické faktory, reliéf, hydrologické pomery. Z tohto hľadiska prírodné podmienky v Brezne patria v poľnohospodárskej prvovýrobe medzi horšie, čo má dopad na nízku konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov a samostatne hospodáriacich roľníkov. Táto oblasť má však výborné podmienky na intenzívny rozvoj živočíšnej výroby.

Výmera katastrálneho územia mesta Brezno je 12 195,6125 ha. Podľa Štatistického úradu SR sa k 31.12.2015 v k. ú. mesta nachádzajú poľnohospodárske pôdy (PP) o rozlohe 5 716,8199 ha, z toho orná pôda tvorí 973,4795 ha, záhrady 103,7189 ha, ovocné sady 4,2475 a trvalé trávne porasty 4 635,3740 ha. V k. ú. obce sa nenachádzajú žiadne vinice a chmeľnice. Podiel PP z celkovej rozlohy k. ú. obce je 46,87 %.

Nepoľnohospodárska pôda tvorí 6 478,7969 ha, z toho lesné pozemky sú na rozlohe 5 718,0456 ha (46,87 % z celkovej výmery územia), vodné plochy zaberajú 64,1524 ha, zastavané plochy a nádvorcia sú na výmere 444,4029 ha a ostatná plocha tvorí 252,1957 ha.

Subjekty:

Poľnohospodárske družstvo Ďumbier, Podkoreňová

- Živočíšna výroba: chov hovädzieho dobytku, oviec, ošipaných, hydina
- Rastlinná výroba: obilniny, objemové krmoviny, technické plodiny, zemiaky
- výmera: 5 525 ha, z toho:
- pasienky – 3 447 ha
- orná pôda – 1 278 ha
- lúky - 800 ha
- počet pracovníkov: 50

Súkromne hospodáriaci roľníci:

- výmera pôdy: 228,41 ha, z toho 43,71 ha ornej pôdy
- počet: 60
- prevláda chov hovädzieho dobytku a oviec.

Lesné hospodárstvo

V drevnom poraste majú silnú prevahu ihličnaté lesy. V katastrálnom území mesta Brezna majú lesy v správe Lesy mesta Brezna a súkromní majitelia.

Lesy mesta Brezna, s.r.o.:

- rozloha: 7 500 ha,
- 50 pracovníkov,
- 2 poľovné revíry, z toho 1 je prenajatý poľovníckemu združeniu.

Hlavnou náplňou práce LMB s.r.o. je starostlivosť o les a jeho odborné obhospodarovanie a vykonávanie ochrany lesného majetku mesta. Lesy obhospodarované spoločnosťou sa nachádzajú v dvoch geomorfologických oblastiach:

- Fatransko – tatranská, kde patria celky Nízke Tatry a Horehronské Podolie,
- Slovenské Rudohorie, kde patrí celok Veporské vrchy,
- Fatransko – tatranská oblasť (lesný celok Čertovica) je územie s veľkým výškovým rozpätím, kde najnižším bodom je hladina rieky Hron 500 m n.m. a najvyšším vrchol Ďumbiera 2 043 m n.m.

Vzhľadom na veľké výškové rozpätie sa tu vyskytujú skoro všetky lesné vegetačné stupne (3. – 8.). V nižších polohách sa vyskytujú prevažne bukové porasty, prípadne zmiešané lesy. So zmenou nadmorskej výšky postupne získava prevahu smrek a jedľa, no vyskytuje sa aj fenomén, kde buk vystupuje až pod hornú hranicu lesa, ktorá je približne vo výške 1 500 m n.m. Nad touto hranicou sa nachádzajú skupinky smreka s primiešaním jarabiny vtáče a súvislé porasty kosodreviny. Zastúpenie ihličnanov je 75 %.

Cieľ riešenia

Cieľom riešenia je územnoplánovacími prostriedkami v súlade s Konceptiou a zásadami pôdohospodárskej politiky MP SR udržať vysokú produkčnú schopnosť poľnohospodárskych pôd, zabezpečiť ekonomickú stabilitu obyvateľstva a regionálne vyvážený rozvoj. V lokalite kde leží mesto Brezna významnú úlohu v oblasti poľnohospodárstva zohráva extenzívne leso-pasienkárске využívanie podhorskej časti krajiny, ktoré je potrebné naďalej podporovať a rozvíjať hospodárskym aj turistickým smerom.

Požiadavky na riešenie

- vytvárať podmienky pre zlepšenie zamestnanosti obyvateľstva,
- koordinovať záujmy rozvoja poľnohospodárskej výroby a požiadaviek na územný rozvoj a kvalitné obytné prostredie obyvateľov,
- vytvárať podmienky pre doplnkové činnosti popri poľnohospodárskej prvovýrobe,
- v návrhu funkčného využitia územia mesta uvažovať s potenciálom všetkých zostávajúcich areálov poľnohospodárskej výroby a služieb s tým, že úmerne mierke spracovania budú riešené otázky:
  - humanizácie, ekologizácie a hygienickej nezávadnosti výroby vo vzťahu k sídelnej štruktúre
  - zakomponovať do krajinného prostredia
  - určenia maximálneho kapacitného zaťaženia vo vzťahu k ochrane životného a prírodného prostredia
- v riešení funkčnej štruktúry územia rešpektovať plánovanú kategóriu lesov – nový Program starostlivosti o les v procese vyhotovenia.

15.4 Rekreačia, šport, cestovný ruch / turizmus

Breznianska kotlina ako celok poskytuje možnosti pre lyžovanie, sánkovanie, prechádzky, túry, cykloturistiku, zber lesných plodov, rybolov, chatárenie, poľovníctvo na drobnú zver. Osobitné postavenie má záhradkárenie a vodná turistika, menej kúpanie. Mesto plní funkciu nástupného a vybavenostného centra do Horehronského regiónu CR č. 14 (predtým oblasť cestovného ruchu Nízkotatranská, 1.kat. a Poľanská - 2.kat.). Za účelom manažovania CR je vytvorený Klaster Horehronie združujúci aktívne obce v tejto oblasti – Brezno, Bravčovo, Bystrá, Čierny Balog, Horná Lehota a Mýto pod Ďumbierom a podnikateľské subjekty. Stratégia rozvoja cestovného ruchu v Slovenskej republike do r. 2020: V oblasti CR - Nízke Tatry Juh, zahŕňa 5 obcí. V r. 2011 bolo registrovaných 106 tis. ubytovaných. V BR je OO CR s názvom Nízke Tatry Juh.

V katastri mesta Brezna je cca 293 lôžok, pre individuálnu rekreáciu 30 chát a 46 chalúp, 2 hotely, 1 nefunkčný motorest, 3 penzióny, 2 turistické ubytovne. Celý okres disponuje cca 3 310 lôžkami v celej škále ubytovacích zariadení. S rastúcim významom cestovného ruchu vo svetovom meradle i v rámci slovenských pomerov má Brezno kvalitatívne nevyhovujúci potenciál zariadení pre rekreáciu a cestovný ruch.

Požiadavky na riešenie:

- posúdiť a navrhnúť v ÚPN mesta štruktúru rekreačného územia s funkčno priestorovým systémom športu, rekreácie a turizmu ako jeden z podsystémov celkového funkčného priestorového usporiadania mesta a nadviazať na regionálny systém,
- posúdiť a navrhnúť v extraviláne vybudovanie lyžiarskych areálov,
- navrhnúť potrebné ubytovacie kapacity v požadovanom množstve, štruktúre, podľa druhu a kategórií a vo vhodnom priestorovom rozložení v centre mesta, a na jeho ostatnom území,
- navrhnúť ďalšie usmernenia rozvoja rôznych foriem individuálnej rekreácie – záhradkárskej,
- posúdiť a navrhnúť funkčno-priestorový systém rekreácie a športu,
- vytvoriť podmienky pre budovanie zariadení pre vekovú skupinu deti a mládež,
- zabezpečiť – navrhnúť podmienky pre rozvoj zariadení cestovného ruchu v okrajových častiach mesta ako i v jeho centrálnej časti,
- vytvoriť podmienky pre koncentráciu športovo-rekreačných zariadení do väčších polyfunkčných areálov s cieľom zabezpečiť ich efektívnejšiu prevádzku, obsluhu i vyšší štandard poskytovaných služieb,
- vytvoriť podmienky pre podporu menej rozšírených druhov športov, (jazdecko, golf, športová strelba, vodné športy, ...).

15.5 Zeleň

Cieľom riešenia je vytvorenie funkčno-priestorového systému sídelnej a krajinnej zelene, ktorý vymedzuje jednotlivé plochy zelene s rozličným charakterom, veľkosťou, kvalitou, vzájomnou polohou a možnosťami využitia. Pri návrhu zelene je potrebné zabezpečiť dostatočné plošné parametre navrhovaných prvkov zelene. Je potrebné identifikovať funkciu jednotlivých plôch zelene v meste a navrhnúť ich budúce využitie v kontexte celkového rozvoja mesta v členení na mestské parky, cintoríny, ochrannú zeleň, izolačnú zeleň, sprievodnú zeleň komunikácií a vodných tokov, zeleň záhrad, záhradkárske osady a pod.

V návrhu rešpektovať jestvujúce plochy cintorínov a pripravené projekty ich rozšírenia. Vyhodnotiť potrebu plochy cintorínov v návrhovom období a v prípade potreby navrhnúť lokalizáciu nových plôch. Pri návrhu a kategorizácii krajinnej zelene sa riadiť najmä návrhom ekologicky optimálneho priestorového usporiadania a využívanie územia z Krajinno - ekologického plánu mesta spracovávaného v prieskumoch a rozboroch. Zakomponovať do koncepcie štruktúry zelene ideový zámer na vybudovanie krajskej botanickej záhrady s predbežne uvažovanou lokalizáciou v oblasti priestorov pod Suchým vrchom, prípadne posúdiť možnosti ďalších lokalít.

Požadujeme dodržať štandardy minimálnej vybavenosti jednotlivých zón zeleňou:

- A) Verejné priestranstvá: 8- 14 m²/obyvateľa
Ústredné a centrálné parky: min. rozloha 5 ha
- B) Obytné územia: 10-15 m²/obyvateľa
Parky pri hromadných bytových domoch 2-5 ha, dostupnosť 500 - 800 m
Medziblokové plochy zelene: 8-12 m²/obyvateľa
Okrasné záhrady pri rodinných domoch: 100 m²/obytný dom
- C) Občianska vybavenosť: 12-14 m²/obyvateľa
Verejné a ubytovacie budovy (areály): min. 200 m²
Zdravotnícke a liečebné budovy (areály): 0,5 - 2 ha, 80-130 m²/ lôžko
Predškolské a školské objekty a areály
  - predškolské: min. rozloha 500 m² alebo 25 m²/dieťa
  - školské: min. rozloha 1 ha, 40 m²/ žiak
  - fakulty: 2 ha
  - univerzity: 5 haŠportové objekty a areály: 50% zastavanej plochy
Kultúrne a vzdelávacie centrá: hĺbka park. úprav 1-2 násobok výšky budovy
Obchodné a nákupné centrá: min. 1 ha
- D) Špeciálne objekty a plochy: 5 - 8 m²/obyvateľa
Cintoríny: nelimitované
- E) Hospodársko – rekreačné plochy

Záhradkárske kolónie: 11 – 17 m²/obyvateľa

F) Výrobné a priemyselné areály: 15 - 30 % z celkovej plochy

G) Prímestské rekreačné zóny
Lesoparky min. 50 m²/obyvateľa

Požiadavky na riešenie:

- *posúdiť a navrhnúť využitie jednotlivých plôch zelene v meste v kontexte celkového rozvoja mesta,*
- *pri návrhu krajinskej zelene vychádzať najmä z Krajinnoekologického plánu mesta spracovaného v rámci prieskumov a rozborov ÚPN,*
- *rešpektovať plochy zelene, ktoré sú zapísané v ÚZPF, významné plochy zelene dotvárajúce prostredie pamiatkovej zóny a pamiatkových súborov,*
- *posúdiť a navrhnúť nové plochy pohrebísk s dostatočnou rezervou,*
- *posúdiť a navrhnúť využitie záhradkárskeho osád.*

15.6 Odpadové hospodárstvo

V súčasnosti nakladanie s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území mesta Brezna vykonáva príspevková organizácia mesta Technické služby mesta Brezna. Hlavnou činnosťou organizácie sú verejnoprospešné služby: nakladanie s komunálnym odpadom v zmysle zákona o odpadoch, udržiavanie čistoty v meste, správa a údržba verejnej zelene, správa a údržba verejného osvetlenia, správa a údržba mestských verejných WC, správa a údržba trhoviska, správa a údržba kanalizačných cestných výpustí, zabezpečovanie údržby miestnych komunikácií, správa verejných priestranstiev pomníkov a pamätníkov, mestských cintorínov vrátane kopania hrobov pre uloženie rakvy so zosnulým vrátane následného zasypania, prvotné úpravy, odvoz prebytočnej zeminu, prevádzkovanie domu smútku. Mesto vyváža komunálny odpad na regionálnu skládku TKO Ekológ. Správcom je spoločnosť SEKOLÓG, s. r. o., ktorej jediným spoločníkom je združenie obcí EKOLÓG, ktorého členom je aj mesto Brezna. Skládka je vybudovaná na ploche 4,5 ha. Komunálny odpad je likvidovaný pre obce s celkovým počtom cca 75 000 obyvateľov (25 obcí regiónu Brezna + obcí východného regiónu Brezna + 8 obcí východného regiónu Banskej Bystrice).

Programom odpadového hospodárstva (POH)

Ciele POH mesta Brezna na roky 2016-2020 boli určené v súlade s Programom odpadového hospodárstva Banskobystrického kraja na roky 2016-2020, ktorý je strategickým dokumentom určujúcim smerovanie odpadového hospodárstva do roku 2020 aj vo väzbe na samosprávy. Obce a mestá sú povinné spracovávať Program odpadového hospodárstva, ktorý určuje ciele odpadového hospodárstva v obci a opatrenia na ich plnenie v súlade so zákonom o odpadoch. Mesto Brezna má schválený POH na roky 2016-2020.

Zber, separácia, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov

V súčasnosti je zavedený separovaný zber v meste Brezna, ktorý realizujú Technické služby mesta Brezna. V roku 2007 realizovalo mesto Brezna rozšírenie separovaného zberu tuhého komunálneho odpadu, jeho dotried'ovanie a skladovanie. Mesto má zavedený separovaný zber odpadov: papier, sklo, plasty, kovy, drevo s dotried'ovaním v areáli TS, zber biologického odpadu s následným využitím na kompost. (poľná kompostáreň).

Náklady na činnosti nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi hradí mesto z miestneho poplatku podľa osobitného predpisu, okrem výnimiek, ktoré ustanovuje zákon o odpadoch a z príjmov za zhodnotený objem komodít separácie. Výnos miestneho poplatku sa používa výlučne na úhradu nákladov spojených s nakladaním s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi, najmä na ich zber, prepravu, zhodnocovanie a zneškodňovanie.

V meste Brezna vznikajú i nebezpečné a ostatné odpady, ktoré sú zbierané a priamo odvázané oprávnenou organizáciou. Nebezpečné odpady sú, po prevzatí oprávnenou osobou, zabezpečené proti úniku do prostredia a opatrené identifikačným listom nebezpečného odpadu. Pre účel nakladania s odpadom stanoveného zákonom sa v území mesta eviduje zoznam oprávnených osôb – prevádzkové zariadenia, s uvedením príslušného katalógového čísla odpadu.

Požiadavky na riešenie

- *návrh odpadového hospodárstva v ÚPN mesta spracovať v súlade s Programom odpadového hospodárstva kraja,*
- *v riešení vychádzať z VZN mesta o nakladaní s komunálnym odpadom a zohľadniť opatrenia súvisiace so zavedením separovaného zberu jednotlivých zložiek komunálneho odpadu,*
- *v riešení zohľadniť zámery smerujúce k výstavbe zariadení na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadov,*
- *vytvoriť podmienky pre rekultiváciu a revitalizáciu vyčistených priestorov po likvidácii divokých skládok odpadu,*
- *posúdiť a navrhnúť podmienky pre vybudovanie nového zberného dvora so separačnými linkami.*

16. POŽIADAVKY Z HĽADISKA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA PRÍPADNE URČENIE POŽIADAVIEK NA HODNOTENIE Z HĽADISKA PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

V koncepcii starostlivosti o životné prostredie stanoviť zásady funkčného, hlavne hospodárskeho a rekreačného využívania územia vo vzťahu k ekologickej únosnosti územia, navrhnúť opatrenia na elimináciu alebo obmedzenie stresových prvkov v krajine, navrhnúť opatrenia na zachovanie a obnovenie krajinnno-estetických hodnôt územia.

Koncept ÚPN mesta podľa § 9 ods. 6 písm. c) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov musí obsahovať hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie a navrhovaného opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie doplnené o ďalšie údaje v zmysle obsahu a štruktúry správy o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie podľa prílohy č. 5 zákona 24/2006 Z. z.

Do návrhu riešenia doplniť aktuálne údaje o stave a opatreniach pre jednotlivé zložky životného prostredia – voda, ovzdušie, pôda a biota ako aj o faktory negatívne a pozitívne ovplyvňujúce životné prostredie. Do územného plánu premietnuť platné dokumenty v oblasti zásad a opatrení pre nakladanie s odpadmi

Požiadavky na riešenie

- *územný rozvoj mesta skúmať, navrhovať a realizovať komplexne so zohľadnením všetkých známych skutočností ovplyvňujúcich kvalitu životného a sídelného prostredia pre obyvateľov,*
- *pri riešení rozvoja mesta vychádzať z princípov trvale udržateľného rozvoja a navrhnúť zodpovedajúce základné územnoplánovacie opatrenia,*
- *v návrhu krajiny štruktúry tvorivo rozvinúť základné opatrenia z Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Brezno,*
- *posúdiť a navrhnúť štruktúru využitia územia plôch krajiny a verejnej zelene,*
- *navrhnúť opatrenia na elimináciu negatívnych vplyvov mobilných zdrojov znečisťovania ovzdušia,*
- *rešpektovať pásma hygienickej ochrany vodných tokov,*
- *rešpektovať poľnohospodársku a lesnú pôdu ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj,*
- *vytvoriť podmienky pre optimálne využívanie pôdy rešpektujúce požiadavku stabilizácie poľnohospodárskej krajiny*
- *postupovať v súlade s ustanovením Vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí,*
- *postupovať v súlade s vyhláškou MZ SR č. 524/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o radiačnej monitorovacej sieti a vyhláškou MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia,*
- *rešpektovať ustanovenia zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,*
- *rešpektovať vyhlášku č. 406 Ministerstva zdravotníctva SR z 26. júna 1992 na obmedzenie ožiarovania z radónu a ďalších prírodných rádionuklidov,*
- *postupovať a navrhnúť opatrenia na ochranu pozemkov ohrozených eróziou,*

- *po obvode sídla (mestských častí), najmä v priestoroch obytných sídlisk vytvoriť vegetačné obvodové pásmo s komunikačným systémom, ktorý prepojí sídlo a krajinu (prepojenie medzi krajinou a sídliskom cez lúčne porasty a nie cez ornú pôdu).*

17. OSOBITNÉ POŽIADAVKY Z HĽADISKA OCHRANY POĽNOHOSPODÁRSKEJ A LESNEJ PÔDY

V návrhu dôsledne dodržiavať platné právne predpisy o ochrane poľnohospodárskej a lesnej pôdy najmä obmedzovaním záberov mimo vymedzených zastavaných území. Navrhované zábery vyhodnotiť z hľadiska perspektívneho využitia na nepoľnohospodárske účely.

Požiadavky na riešenie

- *pri návrhu rozvojových plôch zohľadniť organizáciu poľnohospodárskej pôdy s cieľom optimalizovať jej využitie,*
- *rešpektovať popri produkčnej i ekologickej a environmentálnej funkcii poľnohospodárskej pôdy,*
- *zdôvodniť koncepciu využitia územia v kontexte s ustanoveniami zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a s ohľadom na špecifické požiadavky ochrany poľnohospodárskej pôdy, hodnotenia záberov poľnohospodárskej pôdy, zachovania celistvosti honov, systém existujúcich hydromeliórií a obhospodarovania pôdy,*
- *s úpravami výmery lesnej pôdy a jej kategorizáciou na území mesta uvažovať len v súlade s platným LHP.*

Zohľadniť a rešpektovať nasledujúce zásady týkajúce sa lesnej pôdy a jej využívania:

- *minimalizovať zábery lesnej pôdy, v navrhovaných rozvojových plochách mesta*

18. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE VYMEDZENÝCH ČASTÍ ÚZEMIA OBCE, KTORÉ JE POTREBNÉ RIEŠIŤ ÚZEMNÝM PLÁNOM ZÓNY

V návrhu ÚPN vymedziť územia, ktorých riešenie bude potrebné následne po schválení ÚPN mesta upresniť vypracovaním územného plánu zóny. Vymedzenie územia pre riešenie ÚPN-Z bude vyznačené v grafickej časti návrhu ÚPN. Súčasne navrhnuť a zdôvodniť potrebu spracovania špecializovaných územných generelov (ako napr. generel dopravy, generel zelene, generel rekreácie a športu, generel občianskej vybavenosti, generely technickej infraštruktúry a pod.).

Na riešenie formou ÚPN Z navrhnuť predovšetkým vybrané územia:

- so špecifickými hodnotami prostredia, ktoré si vyžadujú zvýšenú ochranu,
- nových rozvojových lokalít, s dôrazom na územia s komplikovanou štruktúrou vlastníckych vzťahov,
- v zastavanom území mesta, navrhované na intenzifikáciu príp. zmenu funkčného využitia, s predpokladom koordinácie širokej škály záujmov v území.

19. POŽIADAVKY NA URČENIE REGULATÍVOV PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA

Požiadavky na reguláciu územného rozvoja mesta Brezno budú spracované v súlade s § 13 zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení a § 12 vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z.

Pre účely regulácie členíť súčasné zastavané územie i novonavrhované plochy na urbanistické bloky, ktoré predstavujú základnú jednotku pre stanovenie možností využitia územia spolu so základnými hmotovo-priestorovými charakteristikami.

V záujme identifikovateľnosti regulatívov budúceho využitia jednotlivých častí územia mesta rozdeliť súčasné a perspektívne zastavané územie do urbanistických blokov, z ktorých každý bude jednoznačne určený:

- hranicou
- základnou charakteristikou (funkčné územie, funkčná zložka, limity využitia územia)

Základnou charakteristikou urbanistického územia je jeho možné funkčné využitie a miera intenzity jeho využitia. Funkčno-priestorovú štruktúru stanoviť podľa Metodického usmernenia MDVRR SR, odboru územného plánovania (Vytvorenie podmienok pre stanovenie zásad a pravidiel územného plánovania, AŽ Projekt s.r.o., november 2013). V regulatívoch možností funkčného využitia definovať spôsoby využitia pozemkov v členení na prípustné, obmedzené a vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia. Stanoviť tak rozsah činností, pre jednotlivé priestory tak, aby sa vytváralo hodnotné mestské prostredie a vylúčilo sa znehodnocovanie obytného prostredia, prípadne sa zabránilo vzájomnému obmedzovaniu rozdielnym a konfliktným užívaním susediacich pozemkov.

Intenzitu využitia navrhnúť v územnom pláne s podrobnosťou pre urbanistický blok tak, aby jej aplikáciou bolo možné usmerňovať výstavbu v súlade s požiadavkami na racionálne využitie územia a zároveň pri zachovaní kvalitatívnych charakteristík prostredia. Intenzitu využitia regulovať stanovením koeficientu zastavanosti, ako určujúcim ukazovateľom pre pomer zastavaných a nezastavaných plôch pozemkov, a stanovením výškovej hladiny pre zástavbu v bloku.

V územnoplánovacej dokumentácii je potrebné ďalej určiť zásady a regulatívy pre :

- usporiadanie verejného občianskeho, dopravného a technického vybavenia
- ochranu kultúrno-historických hodnôt a významných krajinných prvkov
- ochranu prírody a využívanie prírodných zdrojov
- starostlivosť o životné prostredie a tvorbu krajiny, vrátane plôch zelene

Územný plán vymedzí :

- hranice zastavaného územia
- plochy pre verejnoprospešné stavby
- plochy pre vykonanie asanácie
- chránené časti krajiny

20. POŽIADAVKY NA VYMEDZENIE PLÔCH NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

V zmysle § 108 ods. 2 a 3 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona 237/2000 Z. z. (stavebný zákon) vo vzťahu k predmetu a účelu vyvlastňovania možno vyvlastniť verejnoprospešné stavby podľa schválenej územnoplánovacej dokumentácie (bod 2 cit. zákona), za ktoré sa považujú stavby určené pre verejnoprospešné služby a pre verejné technické vybavenie územia podporujúce jeho rozvoj a ochranu životného prostredia. Všetky stavby uvedeného charakteru budú predmetom ustanovenia a vymedzenia schvaľujúcim orgánom v záväznej časti predmetného územného plánu v zmysle § 11 ods. 5, písm. g) a §13 ods. 4 písm. b).

Požiadavky na riešenie

- *V návrhu ÚPN mesta ustanoviť plochy verejnoprospešných stavieb a tieto zahrnúť do záväznej dokumentácie spolu s plochami, na ktorých bude navrhovaná asanácia a plochy pre chránené časti krajiny.*

21. POŽIADAVKY NA ROZSAH A ÚPRAVU DOKUMENTÁCIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Územný plán obce je potrebné spracovať v súlade s platnými právnymi predpismi – zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

ÚPN mesta Brezno spracovať v textovej, tabuľkovej a grafickej časti pre riešené územie, ktorým je administratívno-správne územie mesta. Rozsah a obsah textovej a grafickej časti spracovať v súlade s § 12 vyhlášky č. 55/2001 Z. z.

V súlade so zákonom č. 3/2010 Z. z. o národnej infraštruktúre pre priestorové informácie, spôsob spracovania textovej a grafickej časti spracovať vo formáte umožňujúcom ďalšie elektronické vektorové spracovanie. Grafickú časť spravovať vo vektorovom tvare podľa typov objektov (čiara, bod, uzavretý polygón) s príslušnými atribútmi, umožňujúcu priestorovú lokalizáciu záväznou súradnicovou systémom S JTSK. Každý zobrazený jav spracovať v samostatnej vrstve.

Textovú časť spracovať v členení:

- a) základné údaje
- b) riešenie územného plánu
- c) doplňujúce údaje
- d) dokladová časť

Základné údaje

- a) Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši
- b) Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce
- c) Údaje o súlade riešenia územia so zadaním a so súborným stanoviskom z prerokovania konceptu (vo fáze návrhu)

Riešenie územného plánu

- a) Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis
- b) Vázby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu
- c) Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce
- d) Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia
- e) Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania
- f) Návrh funkčného využitia územia obce
- g) Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie
- h) Vymedzenie zastavaného územia obce
- i) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov
- j) Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami
- k) Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení
- l) Návrh verejného dopravného a technického vybavenia
- m) Koncepcia starostlivosti o životné prostredie
- n) Vymedzenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov
- o) Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu
- p) Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske účely
- q) Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov
- r) návrh záväznej časti (záväznú časť navrhnuť v štruktúre podľa § 12 ods. 6 vyhlášky 55/2001 Z. z.)

Ako podklad pre vydanie Všeobecne záväzného nariadenia mesta samostatne spracovať záväznú časť územného plánu obce s regulatívmi priestorového usporiadania a funkčného využitia územia a zoznamom verejnoprospešných stavieb.

Grafickú časť spracovať v členení výkresov:

1. VÝKRES ŠIRŠÍCH VZŤAHOV	M 1:25 000
2. KOMPLEXNÝ VÝKRES PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA S VYZNAČENOU ZÁVÄZNOU ČASŤOU RIEŠENIA A VEREJNOPROSPEŠNÝMI STAVBAMI	M 1:5 000
3. VÝKRES VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA	M 1:5 000
4. VÝKRESY VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA	M 1:5 000
5. REGULAČNÝ VÝKRES	M 1:5 000
6. VÝKRES OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY VRÁTANE PRVKOV ÚSES	M 1:5 000
7. VÝKRES PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEHO PÔDNEHO FONDU A LESNÉHO PÔDNEHO FONDU NA NEPOĽNOHOSPODÁRSKE ÚČELY	M 1:5 000

Textovú a grafickú časť odovzdať v nasledovných formátoch:

- tlačové vyhotovenie
  - Koncept 3x
- digitálna verzia
  - CD nosič 3x
- Koncept, návrh a čístopis - verzia zrozumiteľná a použiteľná pre zverejnenie na webovom sídle mesta
- Čístopis ÚPN M Brezna – 3x úplné vyhotovenie